

**Valašské muzeum v přírodě
v Rožnově pod Radhoštěm
Národní kulturní památka**

**VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK
2008**

Předkládá: Ing. Vítězslav KOUKAL, CSc., ředitel muzea

Podklady připravili vedoucí útvarů VMP

Zpracoval Mgr. Radoslav Vlček, Ph.D.

Rožnov pod Radhoštěm březen 2008

OBSAH

1. Úvod.....	3
2. Organizační struktura	6
3. Poradní orgány ředitele.....	14
4. Etnografický útvar.....	15
5. Provozně – Ekonomický útvar.....	33
6. Technický útvar.....	41
7. Finance.....	58
8. Norský grant	63
9. Spolupráce s jinými institucemi.....	78
10. Závěr.....	80

1. ÚVOD

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále jen VMP) předkládá osmou výroční zprávu o činnosti za rok 2008. Podklady pro její zpracování poskytly jednotlivé útvary muzea, údaje o ekonomické situaci muzea připravilo Ekonomické oddělení, které má v náplni své činnosti také personální agendu.

Aktivity vyvíjené během roku 2008 VMP zahrnovaly především činnosti zaměřené na realizaci rozsáhlého projektu - grantové žádosti z oblasti Finančních mechanismů EHP/Norsko - *Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví*, zahrnující několik dílčích aktivit směřujících k rozšíření nabídky expozic, výstav a dalších typů programů pro laickou i odbornou veřejnost. Svou obsahovou náplní odpovídá oběma prioritám programu, neboť zahrnuje jak ochranu a obnovu nemovitého kulturního dědictví tak i zlepšení péče a ochranu movitých kulturních památek. Realizace projektu si v průběhu roku 2008 vyžádala rozsáhlé stavební akce v areálech Mlýnské doliny a Valašské dědiny, vysoké nároky na odborné zajištění těchto prací i činností souvisejících s realizací projektu (terénní dokumentace, analýza stavebního archivu, výzkumně-dokumentační úkoly směřující k tvorbě podkladových materiálů a scénářů pro nové expozice, revitalizace a dohled nad prováděním tradičních technologií atd.).

Provozní útvar se soustředil, navzdory personálních problémů na kvalitní zajištění služeb návštěvníkům a propagace programů muzea. V průběhu roku 2008 navštívilo Valašské muzeum v přírodě celkem 270 693 návštěvníků, což je o 20 063 méně než v roce 2007.

Rok 2008 je pro VMP mezníkem v oblasti péče o sbírkový fond. V průběhu roku proběhla v rámci projektu *Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví* celková rekonstrukce 1. PP a 1. NP objektu centrálního depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm, kde bylo vybudováno nové konzervátorsko-restaurátorské pracoviště. Nové pracoviště je po stránce technologické vybaveno moderními technologiemi, které celkovou činnost posouvají opět o krok dopředu.

Také v oblasti rozvoje expozic byl rok 2008 velice úspěšný. V areálu Valašská dědina byly předány etnografickému útvaru nové zkolaudované objekty, ve kterých probíhala postupná instalace nových expozic na základě realizovaných etnograficko-historických studií a z nich vyplývajících libret a scénářů. Areál Valašské dědiny byl obohacen o další významné objekty:

- Usedlost formana z Velkých Karlovic - Jezerného (transfer originálu objektu v rámci areálu);
- Rolnická usedlost čp. 60 z Nového Hrozenkova (transfer originálu objektu v rámci areálu);
- Evangelický toleranční kostel z Huslenek (vědecká rekonstrukce);

- Hospoda z kupeckým krámem a ledovnou ze Zděchova (vědecká rekonstrukce);
- Škola z Miloňova (vědecká rekonstrukce).

Současně s tímto byla provedena rozsáhlá rekonstrukce interiéru objektu Janíkové stodoly, která svým moderním provozním zařízením umožňuje během hlavní sezóny poskytovat návštěvníkům z řad široké laické a odborné veřejnosti pestrou nabídku multimediálních programů:

- folklórní vystoupení;
- divadelní představení;
- filmové projekce (možnost využití všech AVD médií)
- koncertní vystoupení;
- semináře, konference.

Vysoká odborná úroveň muzea, jeho dílčích organizačních složek a jednotlivých pracovníků se odráží v členství v prestižních odborných sdruženích i podílem na významných odborných aktivitách v rámci České republiky, Evropy a celého světa. Muzeum se podílí na naplňování zásadního dokumentu Koncepce účinnější podpory o tradiční lidovou kulturu, schválenou vládou České republiky z 11. června 2003, který vychází z programu UNESCO. V rámci programu, navazujícího na koncepci, Valašské muzeum v přírodě vyhledává tradiční řemeslníky, dokumentuje jejich práci, užité postupy i výsledky a na základě shromážděných dat zpracovává nominace řemeslníků na prestižní ocenění Nositel tradice lidových řemesel (česká varianta programu UNESCO Živoucí lidské poklady). Jedním z oceněných Nositelů tradice lidových řemesel, které vyznamenává ministr kultury ČR, je také pracovník VMP pan Josef Kopčan v oblasti tesařství a sekernictví.

Základem odborné práce jsou již dříve realizované dílčí etnografické a stavebně historické výzkumy a dokumentace, zaměřené na lidovou architekturu na území výskytu roubeného domu karpatského typu na Moravě a ve Slezsku. Pravidelně je rozšiřován archiv stavebně technické dokumentace o technickou dokumentaci, která dále slouží jako východisko pro výběr objektů umístěných v expozičních areálech.

Velký důraz je v odborné práci kladen na prezentaci jevů lidové kultury hmotné i duchovní. Již od počátku existence muzea se staly folklórní pořady a později festivaly v mezinárodní účasti trvalou součástí programové nabídky. Od počátku poslední čtvrtiny 20. století jsou do programového kalendáře s velkým úspěchem zařazovány tituly, přibližující archaické způsoby rolnické práce, řemesla, domácí práce. Od počátku 90. let 20. století se v areálu Dřevěné městečko pravidelně konají tvůrčí setkání současných lidových tvůrců, znalců tradičních řemesel, vyšivaček, řezbářů apod.

Sbírková, výzkumná a dokumentační činnost se odvíjela v souvislosti s realizací několika grantových a vědecko-výzkumných projektů. Na základě

„Koncepce dokumentace a evidence hmotného a nehmotného kulturního dědictví v digitální podobě“ byly v průběhu roku 2008 digitalizovány sbírky v požadovaném množství stanoveném pro tento rok.

Díky aktivitě odborného útvaru pokračovala úspěšně ediční a publikační činnost. Byly vydány:

- Drápalová, L.: Dřevěné městečko. Průvodce po areálu. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2008 (jazykové mutace AJ, NJ, FR, IT, ŠP, PL, HUN, RJ, JAP, Čín.
- Kunz, L.: Lidové hudební nástroje Čech, Moravy a Slezska. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2008
- Michalička, V.: Jak šel Janek do světa. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2008
- Hasalík, R.: Pustevny. průvodce po areálu. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2008
- Kučerová, L.: Dřevěné městečko. DVD průvodce po areálu. VEMORI , Ostrava 2008

Trvalým problémem zůstává soukromé vlastnictví a havarijní stav vodního náhonu, který prochází areálem muzea a přiléhá těsně k objektu Sušák. Je pro prezentační činnost muzea velmi důležitý, ale soukromý vlastník nereflakuje na nabídku odkoupení vlastnických práv.

Přes naznačenou problematiku jednotlivých stanovených úkolů, které budou podrobně popsány v jednotlivých kapitolách výroční zprávy, byl rok 2007 obdobím náročných úkolů, které se podařilo díky mimořádné obětavosti a invenci všech pracovníků splnit s velmi dobrým výsledkem. Ani přes tento pozitivní přínos se muselo VMP potýkat s omezenými prostředky především na opravy a náročnou údržbu roubených památek lidového stavitelství a jejich dalšího uchování pro budoucí generace.

2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA A PERSONÁLNÍ AGENDA

Personální struktura VMP nezaznamenala výrazných změn oproti roku 2006. Počet pracovníků muzea, určený MK ČR jako závazný ukazatel, byl ke dni 31. 12. 2007 110 stálých pracovníků osob. Celkový počet přepočtených pracovních úvazků činil za uvedený rok 127,76 zaměstnanců.

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31.12.2007:

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	1		1	0,91
21-30 let	7	6	13	11,82
31-40 let	7	11	18	16,36
41-50 let	13	11	24	21,82
51-60 let	18	22	40	36,36
61let a více	13	1	14	12,73
Celkem	59	51	110	100
%	53,64	46,36	100	x

23 zaměstnanců je vysokoškolsky vzdělaných, 2 mají základní vzdělání, ostatní jsou vyučení, mají střední odborné a úplné odborné vzdělání.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Na základě čl. VIII. Zřizovací listiny Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm pod č.j. 17.469/2000 vydané Ministerstvem kultury ČR v prosinci 2000 a Rozhodnutí ministra kultury ČR č. 3/1996 ze dne 14. 3. 1996, byl pro rok 2008 platný Organizační řád valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm ze dne 1. 10. 2007 jakožto základní organizační norma, která upravuje vnitřní organizaci Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a jeho základní organizační členění.

Právní a hospodářské poslání

1. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm je státní příspěvkovou organizací, vystupující v právních vztazích svým jménem a nesoucí odpovědnost z těchto vztahů plynoucí. S účinností od 1. 1. 1991 vykonává funkci zřizovatele Ministerstvo kultury ČR (dále jen "MK ČR").
2. VMP má sídlo v Rožnově pod Radhoštěm, Palackého 147, PSČ 756 61. Českým statistickým úřadem VMP bylo přiděleno identifikační číslo organizace 00098604, oblast působnosti Česká republika a DIČO CZ00098604
3. VMP má příslušnost hospodařit ke svěřenému movitému a nemovitému majetku, jehož vlastníkem je stát, přičemž tohoto majetku využívá ke své činnosti a plnění úkolů.

4. VMP při plnění funkcí státu a dalších úkolů v rámci stanoveného předmětu činnosti hospodaří s movitým a nemovitým majetkem České republiky za podmínek stanovených právními předpisy o ochraně sbírek muzejní povahy a o majetku České republiky.
5. VMP se při své činnosti řídí právními předpisy právního řádu České republiky, podzákonnými předpisy zřizovatele a dokumentem „Přehled stanovených úkolů“. Finanční hospodaření VMP se řídí právními a dalšími předpisy pro finanční hospodaření příspěvkových organizací státu a stanoveným finančním vztahem mezi zřizovatelem a VMP.
6. Areál VMP byl nařízením vlády č. 262/1995 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků prohlášen za národní kulturní památku.

Hlavní úkoly VMP

1. VMP shromažďuje sbírku nemovitých i movitých dokladů k dějinám lidové kultury, národopisu, řemesel a zemědělství, se zvláštním zřetelem na dějiny lidové architektury z moravských a slezských regionů, v nichž se rozšířil roubený dům karpatského typu. Chová původní plemena hospodářských zvířat a pěstuje původní odrůdy zemědělských plodin. Dokumentuje život a kulturu krajanů, pocházejících ze sledovaného území a žijících v zahraničí. Vede genealogickou kartotéku rodů, pocházejících z regionu moravského Valašska. Sbíрку tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.
2. Spravuje odbornou knihovnu a sbírku dokumentů archivní povahy, filmotéku, videotéku a fotografický archiv.
3. Sbíрку spravuje podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších změn a doplňků. (dále jen „zákon o ochraně sbírek“).
4. Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou.
5. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o vývoji přírody a společnosti.
6. Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty získává.
7. Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic specifických pro muzea v přírodě s využitím krajinných prvků a rekonstrukcí přírodního prostředí, a prostřednictvím dlouhodobých i krátkodobých výstav, vlastní publikační a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně-výchovnými aktivitami určenými

pro nejširší veřejnost, speciálně pak zejména dětem a mládeži, seniorům a handicapovaným občanům.

8. Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo preparování, konzervování a restaurování za předpokladu, že je zajištěna jejich bezpečnost a ochrana ve smyslu zákona o ochraně sbírek. Umožňuje studium svých sbírek badatelům za podmínek stanovených zákonem o ochraně sbírek a badatelským řádem, který samo vydá.
9. Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky, CD-ROM a vyměňuje je s domácími i zahraničními institucemi.
10. Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníky nebo fyzickými osobami odborné konference, sympózia a semináře, vztahující se k předmětu činnosti.
11. Pořádá kulturní a vzdělávací programy, přehlídky a festivaly vyplývající z předmětu činnosti (hudební, divadelní, literární, filmové a multimediální), zejména ukázky tradičních řemesel, lidové výroby a pořady folklórní.
12. Vstupuje do profesních sdružení tuzemských i zahraničních za účelem koordinace odborné činnosti.
13. Spolupracuje se zájmovými sdruženími a vědeckými společnostmi, zejména s Valašským muzejním a národopisným spolkem v Rožnově pod Radhoštěm.
14. Provádí metodickou a poradenskou činnost pro muzea v přírodě v České republice.
15. Na základě pověření Ministerstva kultury České republiky vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty ve znění pozdějších změn a doplňků.
16. V oboru své činnosti spolupracuje s tuzemskými i zahraničními partnery, zvláště s AEOM a s AIMA, kde vykonává funkci generálního sekretariátu.
17. Poskytuje genealogické poradenství ve zvlášť tomu zřízeném subjektu Genealogickém centru Valašska.
18. Ve smyslu přílohy č. 5 vyhlášky Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon o ochraně sbírek poskytuje odbornou pomoc a služby vlastníkům sbírek muzejní povahy.

19. Vykonává ostatní činnosti vyplývající z předmětu činnosti a ve vztahu k zajištění provozu veřejně přístupných prostor.
20. VMP plní další úkoly, které v rámci vymezení základního účelu muzea a předmětu hlavní činnosti stanoví zřizovatel.

Vnitřní organizace a řízení

Pracoviště VMP:

- expoziční areál Dřevěné městečko včetně provozních a hospodářských staveb využívaných pro zajištění návštěvnického provozu,
- expoziční areál Mlýnská dolina včetně provozního zázemí a parkoviště,
- expoziční areál Valašská dědina včetně provozního zázemí pro návštěvníky a činnosti zemědělského oddělení,
- expoziční objekt Sušák s areálem Vozovny z Ostravice,
- budova ředitelství, KD 1 a 2, stavební dvůr s dílnami, garážemi, sklady a pilou,
- objekty mimo hranice VMP sloužící jako pracoviště, dílny a depozitáře:
 - o obytný dům Palackého ul. č.p. 484 (Wilk) – detašované pracoviště Oddělení dokumentace,
 - o obytný dům Palackého ul. (Jůva) – detašované pracoviště Oddělení dokumentace – Knihovna VMP, správa ÚLUV,
 - o obytný dům Čechova ul. (Jaroňkova galerie) – Oddělení péče o sbírky,
- depozitní hala I a II,
- objekt a pozemek Ústřední depozitář a oddělení péče o sbírky Frenštát pod Radhoštěm, Rožnovská ulice, č.p. 1408,
- areál Pusteven v k.ú. Prostřední Bečva,
- pozemky zapsané na LV č. 475 v k.ú. Rožnov p/R, na LV č.216 v k.ú. Tylovice, na LV č.1392 v k.ú. Prostřední Bečva a pozemky na LV č.5572 v k.ú. Frenštát p/R

Organizační struktura

1. Útvar ředitele
 - sekretariát
 - asistent
 - řidiči
2. Etnografický útvar
 - oddělení výzkumu a sbírkových fondů,
 - oddělení dokumentace (včetně knihovny, fotoateliéru a Genealogického centra Valašska)
 - oddělení péče o sbírky,
 - zemědělské oddělení.

3. Provozně-ekonomický útvar

- oddělení služeb návštěvníkům,
- programové a propagační oddělení,
- oddělení hospodářské správy,
- oddělení ostrahy muzea,
- prodejna LUV,
- správce počítačové sítě.

4. Technický útvar

- oddělení obnovy památek a údržby,
- oddělení stavebně technické dokumentace, energetiky, BOZP, PO, CO a majetkové správy,
- oddělení stolařské výroby,
- oddělení autodopravy (mimo řidiče).

Náměstek pro odbornou činnost řídí etnografický útvar, připravuje a předkládá návrhy na dlouhodobé a střednědobé programy v oblasti výzkumu, akvizice sbírek, sbírkové dokumentace, správy a ochrany sbírkových souborů a kvalifikované péče o ně, expoziční a výstavní prezentace, případně další formy odborné prezentace (vědecké články, konference apod.). Koordinuje práci odborných oddělení a spolupráci útvaru na řešení celomuzejních projektů. Navrhuje programy spolupráce s jinými institucemi, odbornými sdruženími, redakcemi a dalšími subjekty. Odpovídá za kvalitní a aktuálními potřebám odpovídající práci knihovny včetně informačních služeb pro muzea v přírodě, ISO a Genealogického centra Valašska. Navrhuje koncepci odborných tiskovin muzea a zodpovídá za jejich obsahovou stránku. Zpracovává a garantuje úroveň žádostí o granty, zpracovává výkazy o odborné činnosti VMP, výroční zprávy a další materiály, v jejichž obsahu se uplatňuje odborný potenciál útvaru a VMP. Zastupuje zájmy VMP na základě pověření ředitele. Organizuje a koordinuje práce vedoucích odborných oddělení, formuje jejich plány činnosti a kontroluje kvalitu odvedené práce.

Technický náměstek řídí technické záležitosti VMP, zejména zabezpečuje činnost provádění stavebních a rekonstrukčních a restaurátorských prací a to jak na stavbách lidové architektury tak na objektech provozního charakteru, provoz a revize energetických center, revize hasících přístrojů, požárních hydrantů, dalších vyhrazených technických zařízení a zabezpečuje další související úkoly. Podílí se na výběru staveb lidové roubené architektury v terénu, jejich zaměrování, vypracovávání stavebně technické projektové dokumentace dle platných norem, předpisů a památkářského zákona, zpracovává a posuzuje projekty staveb, návrhy na rozšíření, změny a rekonstrukce. Organizuje provádění stavebních a kolaudačních řízení. Organizuje a kontroluje plnění povinností vyplývajících z předpisů a norem v oblasti BOZP, PO, CO a majetkové správy. Zajišťuje technické zabezpečení při programech

národopisného léta. Sleduje právní předpisy vztahující se k činnostem úseku a zajišťuje a kontroluje jejich uplatňování v podmínkách VMP a podle potřeby zpracovává návrhy navazujících interních směrnic. Organizuje přípravu a realizaci schválených projektových akcí, spoluorganizuje přípravu investičních záměrů, grantů, realizaci a jejich vyúčtování pro MK ČR a jiné organizace, podílí se na investiční výstavbě ve VMP, pokud si toto nevyhradí v konkrétním případě ředitel VMP. Zajišťuje péči o základní fondy, zejména provádění potřebných oprav a pravidelné údržby. Dále organizuje činnost jemu podřízených vedoucích zaměstnanců.

Provozně ekonomický náměstek řídí ekonomické oddělení - tvorbu nezbytných finančních i jiných plánů a vyhodnocuje jejich plnění. Spolupodílí se na prognózách, průběžném vyhodnocování a efektivním řešení rozhodující finanční, úvěrové, mzdové a personální politiky VMP. Řídí inventarizaci majetku a závazků VMP. Zabezpečuje účetnictví v VMP v souladu s požadavky příslušných předpisů. Spolupracuje při tvorbě kolektivní smlouvy, sleduje plnění přijatých závazků v ekonomické a personální oblasti. Navrhuje řediteli ekonomicky výhodnou a věcně potřebnou spolupráci s peněžními ústavy a pojišťovnami. Kontroluje včasné a řádné uzavírání dohod o hmotné odpovědnosti. Je odpovědný za správnost finanční uzávěrky příslušného roku a řádné zdanění. Zabezpečuje skladové hospodářství a jeho evidenci v souladu se závaznými předpisy a udržuje materiálové zásoby na úrovni odpovídající potřebám a záměrům VMP. Organizuje činnost jemu podřízených vedoucích pracovníků.

Sleduje právní předpisy vztahující se k činnostem oddělení, zajišťuje a kontroluje jejich uplatňování v podmínkách VMP a podle potřeby zpracovává návrhy navazujících interních směrnic. Odpovídá za zaměstnance obsluhy signalizačního zařízení, inventarizaci majetku a smlouvy na krátkodobé a dlouhodobé pronájmy objektů. Sleduje vývoj návštěvnosti a navrhuje opatření vedoucí ke zlepšení služeb návštěvníkům, vybavení areálů z hlediska zlepšení péče o hosty, stravovací služby atd. Řídí produkční a programové oddělení, odpovídá za realizaci programů a pořadů Valašského roku. Je odpovědný za realizaci a včasné uzavření smluv s účinkujícími. Respektuje rozpočtové částky na jednotlivé pořady VR. Svolává pravidelné porady režisérů programů a tím zajišťuje bezproblémový průběh pořadů a akcí VMP. Respektuje veškeré zákony související s produkční a programovou činností včetně odvodů autorských práv a vnitřních směrnic VMP. Plní úkoly zadané Směrnicí pro režiséry VMP k realizaci programů Valašského roku. Vede a zajišťuje rezervace Janíkovy stodoly, odpovídá za zpracování kalkulace za její pronájmy a vede příslušnou dokumentaci. Podílí se na vytváření koncepce VMP a na řešení dlouhodobých úkolů, nese odpovědnost za granty, které byly VMP přiděleny a na základě podkladů odborných útvarů připravuje žádosti nové. Dbá na jejich dohodnuté čerpání a o veškerou administrativu, která s čerpáním grantů souvisí.

Sleduje právní předpisy vztahující se k činnostem v rámci grantů a kontroluje jejich uplatňování v podmínkách VMP, zvláště při uzavírání smluv a u výběrových řízení. Dále organizuje činnost jemu podřízených vedoucích zaměstnanců.

PERSONÁLNÍ AGENDA

Etnografický útvar

- k 31. 1. 2008 ukončil pracovní poměr kurátor sbírky živnosti a řemesla Mgr. Václav Michalička. Jeho pracovní povinnosti postupně přebrala od 1.1 2008 na plný úvazek Mgr. Barbora Jarošová;
- k 1. 3. 2008 nastoupil na místo konzervátora-restaurátora nábytku pan Luděk Dvořák;
- pan František Janošec ze zdravotních důvodů ukončil svůj zaměstnanecký poměr na Oddělení péče o sbírky k 30.4. 2008;
- k 1. 6. 2008 byl z ukončen pracovní poměr z důvodu soustavného porušování pracovní kázně panu Janu Graclíkovi (vedoucí zemědělského oddělení) a panu Ladislavu Vančurovi ze zemědělského oddělení. Vedením Zemědělského oddělení na dobu nezbytně nutnou byl pověřen náměstek pro odbornou činnost pan Mgr. Radoslav Vlk
- k 31. 6. 2008 ukončila svůj pracovní poměr z důvodu odchodu do důchodu dlouholetá zaměstnankyně muzea paní Milena Habustová na uvolněné místo byla k 1. 7. 2008 přijata paní Alena Fojtásková
- k 1.9. 2008 nastoupila na místo vedoucí Oddělení péče o sbírky paní Mgr. Markéta Šimčíková, která se vrátila z rodičovské dovolené. Dosavadní vedoucí pan Vladimír Klimeš zůstal na Oddělení péče o sbírky jako konzervátor- restaurátor dřeva;
- k 1.9.2008 nastoupil na místo kurátora sbírky umění a nábytek pan Mgr. Petr Lidák;
- k 1. 12. 2008 nastoupil na volné místo vedoucího Zemědělského oddělení pan Miroslav Románek;
- k 31.12.2008 ukončila svůj pracovní poměr na Zemědělském oddělení z důvodu odchodu do důchodu dlouholetá zaměstnankyně muzea paní Drahomíra Hrubanová na uvolněné místo byla k 1. 12. 2008 z důvodu zaškolení přijata paní Lenka Knebllová.

Technický útvar

- dne 29.2. 2008 ukončili pracovní poměr na Oddělení obnovy památek tesaři pan Richard Děcký a Martin Děcký;
- dne 3.3. 2008 nastoupil na Oddělení obnovy památek na místo tesaře pan Jiří Herma;
- dne 19.5. 2008 nastoupil na Oddělení obnovy památek na místo zedníka pan Miroslav Růčka;
- k 2.6. 2008 nastoupil na Oddělení údržby pan Josef Vaněk na místo stolaře;
- dne 1.8. 2008 byl přijat na Oddělení údržby pan Jiří Knébl na místo elektrikáře;

- dne 1.10. 2008 nastoupila na Oddělení LUV na místo stolaře pan Ladislav Šena jako náhrada za dlouhodobě nemocného pan Tomáše Skalíka. V následujícím roce bude převeden na oddělení údržby jako údržbář více profesí.
- na zimní období a to od 1.10. 2007 do 21.4. 2008 je vždy převeden z provozního útvaru na technický útvar pan Tomáš Růčka jako kovář.

Provozně ekonomický útvar

- Ekonomické oddělení bylo posíleno o jednu pracovníci Miladu Mičkalovou;
- po dobu dlouhodobé nemoci Miroslava Kotrby zastupovala vedoucího provozního podúseku Pavlína Polášková, DiS.;
- na oddělení služeb pracovali do 30. 9. 2008 pouze tři průvodci ve stálém pracovním poměru, od 1.10.2008 byl tento stav zvýšen na čtyři (prodloužení pracovní smlouvy brigádnici Marii Taichlové).

Specifičnost provozu VMP, jehož hlavní návštěvnická sezóna spadá do několika letních měsíců a vánočního období, si už tradičně vyžaduje vedle zapojení stálých zaměstnanců také zajištění sezónních pracovníků na místa průvodců, pokladních a demonstrátorů, najímaných na krátkodobé pracovní smlouvy. Hlavním úkolem pro zajištění návštěvnického provozu v době hlavní sezóny bylo jako každoročně obsazení míst průvodců, demonstrátorů, pokladních. Na krátkodobé smlouvy bylo zaměstnáno 45 osob, z toho 25 studentů, 16 důchodců (převážně v areálu VD) a 4 pracovníci v produktivním věku.

Každoroční nábor sezónních průvodců a pracovníků vyžaduje vysoké časové nároky, zvláště přihlédneme-li ke skutečnosti, že se pro optimální zajištění sezóny nedostává pracovníků v produktivním věku. Nejčastější délka pracovního poměru sezónních pracovníků v podobě pětiměsíčního úvazku nekoresponduje s požadavky ÚP k získání podpory v nezaměstnanosti. Studenti projevují zájem o brigádnickou činnost především pro měsíce červenec a srpen. Stálou skupinu ke spolupráci ochotných osob tak muzeum i nadále nalézá mezi důchodci, mnozí z nich mají navíc zkušenosti s provozem muzea z předešlých let.

Druhou, početně však již méně obsáhlou, skupinu externích spolupracovníků představují pamětníci, řemeslníci, znalci tradičních technologií, kteří se spolupodílejí na obsahové náplni řady prezentačních programů ve všech areálech muzea. Především u některých demonstrátorů, ale také u těchto osob přibližujících tradiční rukodělnou výrobu, se však muzeum potýká se stálým úbytkem pamětníků, kteří bezprostředně zažili alespoň část z přibližované historické reality. S jejich úplným odchodem se bude muset VMP potýkat se stále naléhavější potřebou důkladného školení a získávání trvalejších spolupracovníků, ochotných spolupodílet se na prezentaci života minulých generací.

3. PORADNÍ ORGÁNY ŘEDITELE

Celoročně pracovaly poradní orgány ředitele jejichž statuty byly upraveny dle Organizačního řádu muzea, úkolů a cílů jejich činnosti. Členy všech orgánů jsou externí spolupracovníci, specialisté v oborech v muzeu aplikovaných, znalci regionální historie, tradičního stavitelství, památkové péče. Tajemníky komisí jsou pracovníci VMP, jejichž pracovní zařazení souvisí s posláním poradního orgánu.

Poradní orgány tvoří:

1. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost
2. Rada starších
3. Redakční rada
4. Vědecká rada
5. Výtvarná rada

V roce 2008 se **Poradní sbor pro sbírkovou činnost** sešel celkem pětkrát.

Rada starších zasedala v průběhu roku jedenkrát a na svých jednáních doporučila:

- a) uložení ostatků na Valašský Slavín hudebníka, pedagoga Prof. Jiřího Demla
- b) zápis 11 osobností do Knihy paměti kraje.

Redakční rada na svých jednáních průběžně schvalovala či připomínkovala odborné příspěvky sborníku *Museum Vivum*, který je nedílnou součástí publikační činnosti VMP od roku 2005. Na svém posledním jednání v roce 2008 (3. 2.) schválila plán publikační činnosti VMP pro rok 2008, dále obsahovou koncepci sborníku *Museum Vivum*.

Pro jednání **Vědecké rady** VMP v únoru 2008 byla zpracována analýza vývoje areálu Dřevěného městečka Valašského muzea a schváleny návrhy na další dostavbu:

- ohrazení hřbitova kolem kostela svaté Anny v areálu Dřevěného městečka,
- transfer zvoničky z Vrbětic do areálu Valašská dědina,
- transfer zvoničky z Horního Lidče do areálu Mlýnská dolina z areálu Dřevěného městečka,
- transfer sochy sv. Jana Nepomuckého,
- schválená navržená výstavba tzv. západní fronty areálu Dřevěného městečka.

4. ETNOGRAFICKÝ ÚTVAR

4.1. PRÁCE SE SBÍRKAMI

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2008 bylo do sbírek zapsáno celkem 1674 nových přírůstkových čísel. Z toho bylo zapsáno 1515 přírůstkových čísel do fondu ZF a 159 do fondu C. Celkem bylo na nákup sbírkových předmětů vynaloženo 161.925 Kč. Z toho VMP financovalo ze svých zdrojů nákup za 146.325 Kč a z Norských grantů 15.600 Kč.

Předměty byly zapsány do přírůstkové knihy, postupně nahlášeny do CES, zaevidovány do inventární knihy v počítačové podobě a předány konzervačnímu oddělení k ošetření a následné fotografické dokumentaci. Po ošetření byly vrácené sbírkové předměty postupně ukládány do určených depozitářů.

Předměty byly zapsány do přírůstkové knihy, postupně nahlášeny do CES, zaevidovány do inventární knihy v počítačové podobě a předány konzervačnímu oddělení k ošetření a následné fotografické dokumentaci. Po ošetření byly vrácené sbírkové předměty postupně ukládány do určených depozitářů.

Archiv

Sbírkový fond byl rozšířen o nové přírůstky – pohlednice, košíkářská dílna (pokračovalo zpracovávání) a dalšími archiváliemi týkajícími se sběrné oblasti VMP. Souběžně probíhaly excerpcce dokumentů (interně i externě) – zejména příprava expozice Městečko Rožnov pod Radhoštěm, revize fondu A. V roce 2008 bylo do sbírek VMP zapsáno celkem 990 nových přírůstkových čísel.

Rukopisy

Malý fond, rozšiřován zejména činností pracovníků VMP (výzkumné zprávy, výstupy z grantových projektů, výstavy, atd.) a také činností studentů VŠ (bakalářské a magisterské diplomové práce). V archivu FF UP Olomouc byla provedena další excerpcce z fondu diplomových prací tématicky zaměřená na region Valašska. V roce 2008 bylo do této části sbírky VMP zapsáno celkem 26 nových položek.

Fotoarchiv - do fondu fotoarchivu jsou zařazeny negativy řady základní N, fotodokumentace sbírkových předmětů řady P, diapozitivy, pozitivy a sbírkové fotografie archivní A (staré foto). V roce 2008 došlo ke zlepšení uložení negativního materiálu do nových eurošanonů, které jsou řazeny v kovových trezorových skříních. Jednalo se především o středoformátové negativy. V tomto roce byla provedena dosud nejrozsáhlejší excerpcce fotografií a diapozitivů. Práce se postupně zjednodušuje postupnou digitalizací fotografií, negativů a diapozitivů. V rámci digitalizace byl pořízen další skener řady Nikon

na středoformátový materiál. Po zkušenostech z předchozího roku, kdy se s digitalizací začínalo, bylo přistoupeno ke změně rozlišení při skenování ze 100 Dpi na 300 Dpi. Snímky se řadí číselně a ke kartám v Bachsystemu je každý snímek zmenšen do formátu náhledu.

Souběžně s digitalizací byla prováděna běžná činnost ve fotoarchivu – zapisování přírůstků do knih a počítače, číslování negativů, rozstříhání negativů na pásy a uložení, skenování filmů a fotografií, zpracování skenů (číslování, ořezání, zmenšení do formy náhledu a přiřazení ke kartě Bach), zpětné doplňování elektronické evidence, excerpcce, badatelé, eea grants a další. V roce 2008 bylo zapsáno celkem 6614 ks přírůstků – Negativy N, 646 ks přírůstků – Negativy P a 449 ks přírůstků – Dig. Foto.

Knihovna

Knižní fond včetně AV je umístěn na detašovaném pracovišti – Odborná knihovna VMP (v tzv. Jůvův dům). Fonotéka a komplet CD nosičů – pokračování v elektronické evidenci v systému Clavius (výstupy z eea grant – zvukové nahrávky z archivu Čro Ostrava). Další fondy – staré tisky a klasické filmy jsou uloženy v centrálním depozitáři – pracoviště Frenštát pod Radhoštěm. Ke zpracování – digitalizaci je používán systém Clavius. V roce 2008 byla zakoupena další licence a byla pořízena licence na sdílenou katalogizaci knih, časopisů a periodik. Obnovena byla licence Manuscriptorium. Ke konci roku provedena pravidelná vazba knih, časopisů a periodik. V rámci sbírkotvorné činnosti proběhlo náročné restaurování knihy Růžencové bratrstvo a zhotovení jeho faksimile pro účely expozice „Městečko pod Radhoštěm“.

ÚLUV

Vlastní práce spočívala ve zpracování pomocného sb. fondu ÚLUV – přepisy stávající sbírkové dokumentace (karty druhé dokumentace včetně kompletace v systému BACH – 3998 ks + 2624 ks vložených skenů).

V roce 2008 pracoval Poradní sbor pro sbírkovou činnost ve složení (jmenován na období 2006 – 2008):

- Mgr. Jiřina Veselská (předsedkyně komise);
- Mgr. Marie Brandstettrová;
- Jan Číp;
- Mgr. Jaroslav Dvořák;
- PhDr. Tomáš Mikuláščík;
- PhDr. Alena Prudká;
- Mgr. Martin Šimša;
- Mgr. Daniel Drápala, Ph.D.;
- Mgr. Lenka Kučerová;
- tajemnicí sboru byla jmenována Helena Cviklová. Poradní sbor se v průběhu roku sešel celkem pětkrát.

V průběhu roku pokračovalo postupné ukládání sbírkových předmětů

z kolekce fondů: *Živnosti a řemesla, Textil, Textilní doplněk* do nového posuvného úložného regálového systému na pracovišti centrálního depozitáře - Frenštát pod Radhoštěm.

Podle harmonogramu inventarizace sbírek, který ukládá v průběhu 10 let prověřit stav celého sbírkového fondu, bylo v roce 2008 zrevidováno 3645 inventárních čísel sbírkových předmětů, u fondů spravovaných kurátory v těchto skupinách:

- Textil, textilní doplněk – 896 inv. č.
- Zvykosloví – 184 inv. č.
- Domácnost – 1064 inv. č.
- Zemědělství- 428 inv. č.
- Živnosti a řemesla – 919 inv. č.

PROGRAM ISO

V roce 2008 byly MK ČR přiděleny dotace z programu ISO na tyto činnosti VMP:

1. **Komplet úložného regálového systému depozitáře a přesná váha OHAUS** (kapitola ISO/D – preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí, dotace celkem 698.000,- Kč)

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu (investiční) byly účelně použity na nákup **komplet úložného regálového systému depozitáře**, která bude využívána v rámci účinnější péče o sbírkové předměty na Oddělení péče o sbírky Valašského muzea v přírodě.

Významná kolekce sbírkových předmětů Valašského muzea v přírodě inventář domácnosti patří k nejrozsáhlejším sbírkovým fondům muzea, čítá více než 4 550 evidenčních položek. Strukturace fondu je velmi rozmanitá z hlediska rozměrového i funkčního a vychází z potřeb Valašského muzea v přírodě při tvorbě expozic v jednotlivých objektech roubeného stavitelství, které vyžadují duplicitu mnohých hmotných artefaktů tradiční lidové kultury. Sbíрка prezentuje historický vývoj výbavy venkovské i maloměstské domácnosti od poloviny 19. století do poloviny 20. století s širokým sociálním záběrem jejich pořizovatelů. Kolekce hrnčiny a keramiky náleží k jádru původních sbírkových celků vzniklých ještě v době muzejního spolku. Jsou v ní zastoupeny především užité předměty s využitelností pro běžné domácí a hospodářské práce.

Dosavadní uložení v podkroví správní budovy Valašského muzea je jen provizorní a mikroklimatické podmínky, vč. vysoké amplitudy teplot, vysoké prašnosti a dalších faktorů nepříspívají k šetrnosti dlouhodobého uložení předmětů. Při uložení sbírek se navíc kurátoři potýkají s nedostatek úložného prostoru.

Nové pojezdové systémy v prostorách depozitářů ve Frenštátě pod Radhoštěm budou znamenat výrazné zlepšení v uložení sbírkových předmětů. Nejen z hlediska fyzického rozložení předmětů a tím lepší orientaci v depozitáři, ale i z důvodu lepších klimatických podmínek – stálejší teploty a vlhkosti, prašnosti, osvětlení.

Realizace pojezdového regálového systému skýtá výhody jak prostorové (racionální využití vymezeného prostoru s docílením maximální úložné kapacity systému, vč. praktického pojetí vnitřního vybavení každého regálu; navíc postačuje pouze jedna manipulační ulička mezi regály, s nimiž je možno volně manipulovat, zároveň to dovoluje uložení většího objemu sbírek na malé ploše), tak i z hlediska zajištění moderního a přitom šetrného způsobu uložení sbírkových předmětů (např. omezení otřesů pojezdového systému především u kolekce hrnčiny a keramiky), z nichž mnohé jsou odbornou veřejností ceněny jako velmi hodnotné kulturní doklady.

Regálový pojezdový systém je situován do místnosti 4NP objektu ve Frenštátě p. R. Je členěn na jednotlivé sekce dle požadavků na způsob a specifika uložení jednotlivých typů sbírkových předmětů. Počítá se s využitím uzavíratelných skříní, zásuvek a polic, umožňujících racionální uložení sbírkových předmětů při respektování všech zásad vycházejících z povahy fondu a jeho podskupin. Regálový systém je koncipován tak, aby usnadnil manipulaci se sbírkovými předměty a především aby zamezil mechanickému poškození a pronikání prachu. Vyčleněná místnost je zastíněna.

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu (neinvestiční) byly použity pro nákup přesné váhy Adventurer Pro Ohaus. Váha je umístěna do nově rekonstruovaného konzervátorského pracoviště do technologické laboratoře. Pro správné použití byl zakoupen také váhový stůl. S touto váhou již bude možno provádět přesné vážení pro zajištění správných postupů při přípravě konzervátorských přípravků a částečně i při průzkumu.

DIGITALIZACE

V roce 2008 pokračovalo úspěšně řešení *Koncepce dokumentace a evidence hmotného a nehmotného kulturního dědictví v digitální podobě*.

Digitalizace ve VMP probíhá s většími či menšími problémy (personalistika). Rozhodujícím impulzem jsou vždy finanční prostředky VMP. Byl zakoupen skener NIKON 5000 ED na kinofilmový materiál a velkoformátový skener CONTEX na plánovou technickou dokumentaci lidové architektury z archivu VMP.

Digitalizace 2008

Práce	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Sken celkem	2406	2776	1505	934	4392	6312	8547	4484	1746	649	7989	3463	45203
Neevidovaný sken	802	859	315	19	1256	1187	207	121	42	0	291	0	5099
Evidovaný sken, ořez, uložení náhledu	1604	1917	1190	915	3136	5125	1322	1324	567	589	110	304	18103
Skener Contex													
Skener Contex celkem	0	0	1264	604	1506	1051	1754	2704	2019	1437	1104	1106	14549

Na základě získaných zkušeností z předchozího roku bylo zvýšeno skenovací DPI na 300, vkládané náhledy jsou zmenšovány na 100 – 150 KB a vkládány do systému Bach.. Plošným skenem je myšleno skenování z fotografií – nemusí se stříhat středoformát na jednotlivá políčka. Digitalizován byl především pomocný sb. fond negativy N, negativy P. Podařilo se na intranet zavést i katalog Clavius – knižní fond VMP. V rámci programu digitalizace byl na sklonku roku pořízen nový velkoformátový plošný skener Contex včetně PC.

PREZENTACE SBÍRKOVÝCH FONDŮ

V průběhu roku 2008 bylo ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm uspořádáno nebo pokračovalo celkem 11 výstav. Z toho bylo 11 základních. 6 výstav bylo uskutečněno ze sbírkových fondů muzea, 4 výstavy pak byly připraveny na základě výpůjček z jiných muzeí nebo soukromých osob a jedna výstava byla zapůjčena od zahraničního partnera.

- Od roku 2007 pokračovala výstava „**Ten vánoční čas**“, přibližující vánoční období v městském prostředí (autor výstavy Milena Habustová).
- V únoru 2008 byla otevřena výstava s názvem „Dílo akademického malíře Jana Máchy“ představující tvorbu tohoto umělce (kurátor výstavy: Mgr. Radoslav Vlk, Ph.D.).
- Ve spolupráci se zahraničním partnerem Kaszubski park etnograficzny im. T. i I. Gulgowskich byla uspořádána výstava o lidové architektuře polské etnografické oblasti Kašuby s názvem „**O neznámém lidu...**“ (kurátor výstavy: Mgr. Zdeněk Cvikl).
- Další výstava „**Valašsko očima Jaroslava Frydrycha**“ představila tvorbu valašského malíře a rožnovského rodáka (autor výstavy: Věra Frydrychová, kurátor výstavy: Mgr. Radoslav Vlk, Ph.D).
- V prosinci byla otevřena výstava „**Skleněná krása o Vánocích**“ porovnávající historickou a současnou produkci skleněných vánočních ozdob (autor výstavy: Mgr. Lenka Drápalová).
- Dílo valašských umělců představuje výstava „**Valašsko v díle výtvarných umělců**“ zaměřená na tvorbu obrazovou, ale také malbu porcelánu či výrobu nábytku (autor výstavy PhDr. Karel Bogar).
- Ve spolupráci se ZO ČZS LILIUM Brno byla uspořádána výstava „**Krásné lilie z celého světa**“ (autor: Mgr. Radoslav Vlk, Ph.D.).

- Prostoupení řemesla s životem celé vesnice Metylovic prezentuje výstava „**Kožané město**“ (autor: Mgr. Václav Michalička). Výstava je jedním z výstupů grantu Věda a výzkum.
- Stále pokračuje fotografická výstava „**Život na Valašsku - opravdu zmizelý svět?**“ (autoři: Milena Habustová, Mgr. Zdeněk Cvikl).
- „**Řeznické řemeslo**“ je výstava umístěná v prostorách tzv. Panské sýpky z Horní Suché představující práci řezníků na maloměstě (autor: Mgr. Václav Michalička).
- ve spolupráci se Svazem zahrádkářů byla uspořádána výstava „**Hortikomplex – úroda z polí, zahrad a sadů**“. (kurátor výstavy – Mgr. Radoslav Vlč, Ph.D.).

V expozicích VMP je celkem instalováno 4 226 sbírkových předmětů různé povahy, které procházejí každoroční kontrolou při předávání a následném podzimním přebírání expozičních areálů od provozního úseku.

Kazetový strop kostela sv. Anny v areálu Dřevěného městečka je nově vymalován podle původních stavebních plánů architekta Pazovského z roku 1939 a doplněn stříbrným reliéfem dle návrhu Martina Gaji.

V rámci úkolu zadaného VMP ze strany MKČR byly činěny kroky k doplnění informací pro tzv. vizualizaci CES (charakteristika sbírky, výběr fotografií sbírkových předmětů).

Pravidelnou součástí prezentace byla i v roce 2008 spolupráce nejen s domácími periodiky, ale také s rozhlasem (Apollo, Proglas, ČRo Ostrava, Olomouc, Brno) a televizí (TV Beskyd, ČT Praha, ČT Ostrava a ČT Brno).

4.2. ODBORNÁ A VÝZKUMNÁ ČINNOST

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm realizuje v rámci své odborné činnosti několik výzkumných projektů, které jsou zaměřeny na shromáždění dokumentace k uceleným sbírkovým fondům zvykoslovným příležitostem, tradičnímu způsobu zaměstnání obyvatel Valašska a Těšínska i dokladům lidové architektury ve sběrné oblasti muzea. Shromážděné informace jsou využívány při doprovodných programech v rámci Valašského roku, demonstracích zemědělských a řemeslných činností, doplňování stávajících a budování nových expozic a k odborné publikační činnosti.

GRANTOVÉ ÚKOLY ORNK MK ČR

V roce 2008 řešili odborní pracovníci VMP dva grantové úkoly ORNK MKČR:

1. **Prezentace a popularizace tradičních technologií a řemesel** (odpovědný řešitel Mgr. Radoslav Vlč, Ph.D.)

Realizace projektu vychází z naplňování vládní koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu z roku 2003. Projekt byl zaměřen především na prezentaci a popularizaci jednoho nejtypičtějšího jevu, který doprovází

život obyvatel regionu Valašska – domácí rukodělná výroba, lidová řemesla, zvykosloví. Na základě dlouholetých výzkumů v zájmové oblasti muzea a jejich důkladnou analýzou, včetně literárních pramenů, historických dokladů v oblasti Moravsko-slezských Beskyd a Javorníků se tyto výstupy převádějí do praxe formou celoročního souboru programů „Valašský rok“.

Cílem projektu byla prezentace domácí rukodělné výroby, lidových řemesel a zvykosloví v programové nabídce „Valašského roku 2008“:

- a) Den řemesel a setkání kovářů (1 denní program, prezentační) – formou praktických ukázek zpracování přírodních materiálů, které se často využívaly v rámci podomácké výroby, představit lidová řemesla – bednářství, kolářství, kovářství, truhlářství, drátenictví, hrnčářství, tesařství, výroba dlabaných nádob, atd.

- b) Vánoce na Valašsku (9 denní program, prezentačně- výukový) – program zaměřený na prezentaci tradičního zvykosloví v období adventu a během Vánoc. Jedná se o vzdělávací a prezentačně zaměřený program pro předškolní, základní a středoškolskou mládež. Formou prezentačně-demonstračních ukázek základních zvyků, obřadů, domácích prací a tradiční lidové kuchyně, se návštěvník seznámí s historií Vánočního období Valašska a přilehlých regionů z období přelomu 19. – 20. století. (pečení vánoček, figurálního pečiva, zdobení perníčků, Vánoční škola, pečení štedrovečerních oplatků, výroba svíček, lití olova, vánoční zvyky a výzdoba, ochutnávky tradičních vánočních pokrmů, atd.).

Den řemesel a setkání kovářů v programové nabídce Valašského muzea v přírodě byl v roce 2008 zařazen již 18 sezónu (9. srpna 2008, areál Dřevěné městečko). Koncepte programu je postavena na dvou rovinách:

- prezentace tradiční podomácké rukodělné výroby a lidových řemesel typických pro výzkumnou oblast regionu Valašska;
- vzdělávací – formou dílen je možnost si vyzkoušet některá řemesla pod vedením lektorů.

V roce 2008 byly dílny zaměřeny na řemesla využívající jako výchozí materiál dřevo:

- šindel - v rámci programu si dětští účastníci, ale také dospělí mohli vyzkoušet na tzv. provizorní střeše způsob pokládky šindelové krytiny, a také její výrobu pod vedením tzv. mistrů šindelářů;
- tesař - v rámci programu – dílen bylo možno pod odborným dohledem vyzkoušet tesání základních stavebních prvků – trámů;
- výroba okapů – v rámci programu – dílen si návštěvník vyzkoušel pod odborným dohledem dlabání dřevěných okapů;

- pro nejmenší bylo možno v rámci programové nabídky vyzkoušet z již předpřipravených dílů zhotovit ptačí budku, nebo malbu na dřevo.

Program z hlediska návštěvnosti patří k nejnavštěvovanějším a z pohledu návštěvníků je hodnocen velice pozitivně, především z důvodu prezentace starých, zapomenutých a opět oživaných technologií a řemesel, které v posledním desetiletí se dostávají znovu do popředí zájmů jednak široké tak odborné veřejnosti.

Vánoce na Valašsku, především Vánoce na dědině se poprvé návštěvníkům Valašského muzea představily v roce 1989. V současné době se jedná o soubor programů – Mikulášský podvečer, Vánoce na dědině, Vánoční jarmark, Živý betlém, Štěpánská koleda, Vánoční mše svatá – s názvem **Mše svatá vánoční**.

V rámci projektu se řešitelský tým soustředil hlavně na dětského návštěvníka, pro kterého jsou Vánoce stále opředeny tajemstvím, magií a pohádkovou atmosférou a vybral k prezentačním účelům programy **Mikulášský podvečer** (5. 12. 2008) a **Vánoce na dědině** (8. – 12. 12. 2008 a 15. – 17. 12. 2008).

Cílem byla především prezentace tradičního vánočního zvykosloví spojená s ukázkami podomácké výroby zaměřené především k období adventu. Dětský návštěvník si pod vedením odborného pracovníka vyzkoušel:

- zpracování vlny – krumplování,
- výrobu tradičních papírových vánočních ozdob (ze současného papírenského sortimentu),
- výrobu tradičních perličkových vánočních ozdob a slámových řetězů,
- práci s voskem – odlévání svíček do forem, odlévání vánočních voskových obětí,
- zhotovení tradičního figurálního pečiva – pánů.

Během programu se návštěvník dále seznámil se základním zvykoslovím – lití olova, příprava Vánočního stolu, zdobení vánočních stromků či větví, koledování, Lucie, Mikuláš, Mikulášova matička. V rámci prezentačních aktivit se seznámil se způsoby pečení Vánočních perníčků a jejich zdobením, pečením Vánoček, pečením Vánočních (hostiových) oplatků, s tradičními štědrovečerními pokrmy, práci na kolovrátku a tkalcovském stavu ad. Činnostmi spojenými s vánočním obdobím během tradičních Vánoc na Valašsku.

Závěrem nutno podotknout, že každý účastník programu se automaticky stal **pravým koledníkem**, který za pěknou koledu byl vždy štědře obdarován o hospodyně nebo hospodáře.

Program Vánoce na dědině je určen hlavně dětem – organizovaným výpravám na objednávku. V roce 2008 navštívilo program celkem 7 894 dětí. Objednávky po telefonu se začínají brát vždy od 15. 9. a během prvního dne je časový plán plný. (každý den, vždy od 7:45 do 14:00, kdy vychází poslední výprava, výpravy chodí v intervalech 15 až 20 minut).

Rok od roku se potýkáme s rostoucím zájmem z řad škol o tuto programovou nabídku. Každoročně zůstává neuspokojeno na 1500 až 2000 návštěvníků. Zajímavá je také statistika destinací odkud návštěvník přijíždí – Severomoravský kraj (Ostrava a okolí), Olomoucký kraj (Opavsko, Jesenicko, Uničovsko), Jihomoravský (Brno, Hodonín, Uherské Hradiště), Zlínský kraj (Vsetín, Valašské Meziříčí, Horní Bečva)

Čerpání finančních prostředků bylo účelové dle rozhodnutí č. 72-15141/2007-LK/ORNK. Veškeré účetní doklady jsou řádně evidované a v případě potřeby jsou k nahlédnutí na ekonomickém oddělení Valašského muzea v přírodě.

2. Vydání publikace PhDr. Doc. Ludvíka Kunze, CSc. – Lidové hudební nástroje Moravy (1. etapa) (odpovědný řešitel Mgr. Radoslav Vlč, Ph.D.)

V roce 2004 zahájilo Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm dlouhodobý vydavatelský projekt, jehož účelem je zpřístupnění základních agrárně-historických a etnografických prací nestora středoevropské etnografické vědy doc. Ludvíka Kunze pro odbornou i laickou veřejnost. Základní knižní řada byla pojmenována Rolnictví na východní Moravě od baroka do II. světové války a doposud se v jejím rámci podařilo vydat čtyři svazky: Obilní jámy (2004) a Rolnický chov ovcí a koz (2005), Osedlý rolník (2006) a Společenstvo vesnice (2007).

Jednotlivé svazky edice jsou koncipovány coby propracované sondy do dílčích témat z dějin moravského venkova, jejichž prostřednictvím by měly být v souhrnu představeny základní principy fungování venkovských společenstev a tradičního rolnického hospodaření, včetně postižení zásadních proměn, jimiž moravský venkov procházel od poloviny 19. století.

Dobrý pozorovatelský talent, důkladná znalost reálií, bezprostřední kontakt v četnými informátory, z nichž mnozí pamatovali stav ještě z druhé poloviny 19. století, znalost sbírkových fondů muzeí, ale také mnohaletá spolupráce se znamenitým výtvarníkem a autorem dokumentárních kreseb prof. Karlem Langrem – to vše přispělo v uplynulých desetiletích ke vzniku hodnotných a na informace hutných textových materiálů doc. L. Kunze.

Zatímco přípravných prací na vydání prvních dvou svazků se mohl ještě bezprostředně účastnit, uprostřed příprav třetí knihy – Osedlého rolníka –

doc. L. Kunz zemřel (20. 5. 2005). Rozpracovanost rukopisu i dostatek podkladových materiálů však umožnily navzdory této nepříznivé události text dokončit a zpracovat k vydání. Redakční tým se mohl při dokončování textů opřít nejen o četné, dříve již publikované, dílčí studie, ale i rozsáhlý soubor poznámek a excerpt z pozůstalosti doc. Kunze. Rukopis se podařilo také rozšířit o další obrazový materiál.

Přesto se museli redaktoři při zpracování pro tisk potýkat s proměnlivostí lokalizací některých jevů. Část z popisovaných reálií se obecně vztahuje k celému území Moravy, výskyt většiny z nich je uváděn pro Moravu východní. Jsou-li některá geografická upřesnění omezena pouze na menší subregion (horní Vsacko, jižní Valašsko a především Podhostýnské Záhoří), je to vždy v dané pasáži přesně uvedeno.

Přestože prvotní základ textů doc. L. Kunze k problematice lidových nástrojů a jeho pojmosloví vznikl v průběhu celé druhé poloviny 20. století (čemuž ostatně odpovídá i jazyk užívaný autorem), hodnota informací, které přináší, vedla redakční tým i vydavatele k jednoznačnému rozhodnutí o jeho nynějším zpřístupnění v tištěné formě.

Nikommu z dnešních badatelů se totiž již nepodaří být svědkem razantních proměn a využití hudebních nástrojů v rámci sociální a duchovní kultury moravského venkova, jak se to naskytlo doc. L. Kunzovi. Jeho texty tak již dnes můžeme vlastně považovat za cenný pramenný materiál, pro nějž zúročil nespočet zážitků, výpovědí pamětníků i postřehy z terénu.

Dalším generacím etnologů, agrárních i kulturních historiků, vlastivědným pracovníkům a všem zájemcům o tradiční lidovou kulturu a hospodaření se tak prostřednictvím této knihy dostává do rukou zajímavý materiál, který mohou nejrůznějšími způsoby využít, podrobit důkladné analýze, případně jej zařadit do širších historických a kulturních souvislostí.

Nebývalé množství materiálů, které během své mnohaleté odborné činnosti doc. L. Kunz shromáždil, by jistě vydalo na několik dalších obsáhlých studií a knih. Pevně věříme, že se redakčnímu týmu, vydavateli i správčům pozůstalosti podaří naplnit přání doc. L. Kunze, aby edice pokračovala nejen publikací Lidové hudební nástroje, ale aby měla pokračování minimálně v jednom – případně i několika dalších svazcích.

Rukopis připravované publikace, která svým charakterem odpovídá encyklopedii obsahuje 600 stran textu a je doplněna dalšími 450 stranami nákrešů a vyobrazeními. Na základě těchto skutečností se redakční tým rozhodl rozdělit publikaci na 4 svazky – encyklopedického členění, přičemž v roce 2008 byla pro publikování zpracována rozsáhlá řada encyklopedicky zpracovaného textu – A a B. Vzhledem k významu díla doc. L. Kunze a ke kvalitám rukopisu je publikace doplněna o anglické,

německé a ruské resumé, které charakterizuje **instrumentář** (dle L. Kunze) lidových nástrojů od 16. století do poloviny 20. století.

Za Valašské muzeum v přírodě byl zvolen řešitelem náměstek pro odbornou činnost – Mgr. Radoslav Vlč, Ph.D., který zodpovídal za účelové čerpání dotace a zajištění grafických a tiskařských prací.

Velký dík patří především paní Ivetě Eclerové, která na problematice zpracovávání rukopisů Doc. L. Kunzem z muzeem spolupracuje již od roku 2003. Iveta Celerová je dcerou významného etnografa, který se svou prací zasloužil o rozvoj a výstavbu Valašského muzea v přírodě, pana PhDr. Karla Langra. Právě PhDr. K. Langer úzce spolupracoval, především jako grafik s Doc. L. Kunzem. Díky této spolupráci byl obsáhlý výzkum na poli etnografickém obohacen nesčítelným množstvím do detailu propracovaných perokreseb reálií ze všedního života obyvatel regionu Valašska.

Shoda náhod vedla, že právě Mgr. Iveta Eclerová se stala dlouholetou spolupracovnicí Doc. Kunze. Díky ní se podařilo postupně zpracovávat rukopisy z pozůstalosti pana Doc. L. Kunze .

Čerpání finančních prostředků bylo účelové dle rozhodnutí **č. 73-15251/2007-LK/ORNK**. Veškeré účetní doklady jsou řádně evidované a v případě potřeby jsou k nahlédnutí na ekonomickém oddělení Valašského muzea v přírodě.

VĚDA A VÝZKUM - [Ověření možností hubení hmyzu poškozujícího knihovní a muzejní sbírky s využitím víceúčelové vakuové komory a bezkyslíkového boxu](#)

V roce 2008 byl zahájeno řešení tříletého projektu MK Zpřístupnění a ochrana kulturních, uměleckých a vědeckých zdrojů, podprogramu Integrované interaktivní zpřístupnění kulturního dědictví s názvem *Ověření možností hubení hmyzu poškozujícího knihovní a muzejní sbírky s využitím víceúčelové vakuové komory a bezkyslíkového boxu (Possibilities of insecticide methods for library and museum collections with use of multifunctional vacuum chamber and oxygen-less box.)* - identifikační kód DC08P02OUK009.

Řešitelem projektu je Národní knihovna, spoluřešitelé potom jsou Valašské muzeum v přírodě v Rožnově p.R., Slezská univerzita v Opavě a Ing. Radek Aulický (entomolog).

V prvním roce mimo rozdělení úkolů a promyšlení metodiky testování a ověřování proběhla nejprve práce na rešerších odborné literatury, po té sestavení první hubící testovací linky v Národní knihovně, kde se laboratorně testovala mortalita všech vývojových fází potměníka hnědého, a to s povzbudivými výsledky. Postupně byly sestaveny další dvě linky, jedna v NK, další ve VMP. První výsledky byly prezentovány na konferenci Ochrana a využívanie kultúrneho dedičstva 2008 pořádané v Martine Slovenskou

národní knihovnou, Slovenským národným archívem a Slovenským národným múzeem v Martině na Slovensku.

VĚDA A VÝZKUM - Tradice řemeslné rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace

Realizaci grantového projektu *Tradice řemeslné a rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace* sumarizuje aktivity vykonané v 2. – 11. měsíci roku 2008 po odstoupení řešitele projektu Mgr. Václava Michaličky z řešitelského týmu, kdy byl se souhlasem Odboru regionální a národnostní kultury MKČR uznán jako řešitel Mgr. Barbora Jarošová.

Realizovaný projekt výzkumně – dokumentačního charakteru zahrnuje identifikaci jevů tradiční řemeslné a rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku ve sběrné oblasti Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Obsahová náplň vychází z praktického naplňování Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu schválenou usnesením vlády České republiky ze dne 11. července 2003. Projekt zahrnuje identifikaci různých fází historického vývoje tradiční rukodělné práce ve vymezeném regionu (v průběhu více než jednoho století). Jeho bezprostřední součástí je i postižení současné podoby řemeslné a domácí výroby na Valašsku a Těšínsku, včetně prezentace současných nositelů těchto kulturních tradic v regionu.

V průběhu měsíců únor až listopad 2008 pokračovaly aktivity zahájené předchozími řešiteli a spoluřešiteli projektu ve sféře historicko - archivního průzkumu v archivních fondech Státního okresního archivů ve Vsetíně a v Brně a v archivu Valašského muzea v přírodě, včetně zde deponovaného archivu zrušeného ÚLUV a v etnografickém archivu Muzea regionu Valašsko ve Vsetíně. Pokračovala také průběžná dokumentace historie rožnovské Košíkářské školy z poslední třetiny 19. století a první třetiny 20. století.

Druhým důležitým informačním pilířem pro získávání podkladových materiálů se stal terénní výzkum průběžně prováděný u řemeslníků a pamětníků v jednotlivých obcích vymezeného regionu. Zároveň řešitel připravoval po stránce metodické i obsahové týdenní turnus pro studenty Masarykovy univerzity v Brně a Slezské univerzity v Opavě, kteří měli být v měsíci červenci zapojeni jako externí terénní dokumentátoři do řešení dílčích úkolů (bohužel přijela jedna studentka z avizovaných pěti, ale přesto byl terénní výzkum realizován). Bezprostřední součástí terénního výzkumu přímo u současných výrobců je pořízení obrazové dokumentace, případně výběr kolekce předmětů adekvátně prezentujících typy hotovených výrobků daným výrobcem pro sbírky Valašského muzea v přírodě.

Většina aktivit realizovaných v roce 2007 (měsíce II. – XI.) plynule navazuje na činnosti roku 2007. Došlo ke zpomalení práce, protože na začátku roku byl ustanoven nový řešitel, který se s celým projektem i prací v muzeu musel

teprve seznámit. Mnohé dílčí a finální výstupy jsou tedy ve fázi naplňování stanovených cílů a jejich řešení bude kontinuálně pokračovat v následujícím roce či letech realizace projektu.

Databázový soubor lidových řemeslníků, jehož zpracování proběhlo v průběhu prvního roku realizace projektu byl dále aktualizován, podařilo se rozšířit databázi na současný počet 345 personálních listů.

Pokračoval výzkum k tématu Košíkářské školy v Rožnově pod radhoštěm. Ve Státním archivu Vsetín, byl zpřístupněný nezpracovaný fond s korespondencí a dokumenty ke Košíkářské škole a dále byly průběžně studovány archiválie z archivu při Valašském muzeu v přírodě.

Byl realizován výzkum tradiční výroby krpců na Moravském Valašsku. Byla uskutečněna návštěva výrobců krpců, při kterých byla provedena dokumentace výroby.

Snaha o přiblížení tradiční rukodělné výroby nejmladší generaci vedla k nápadu vytvořit publikaci o řemeslech pro zdejší oblast typických. Tento nápad se začal realizovat a vznikla tak kniha *O řemeslech trochu jinak*. Autorem textu je Mgr. Václav Michalička, ilustrace od Ludmily Vaškové.

Bylo zrealizováno natáčení a vydání odborného DVD *Výroba pískovcových brousků*. Autorem scénáře byl Mgr. Václav Michalička. Prezentaci pískovcových brousků předvádí členové rodiny Sucháčků

Do webové prezentace, která byla zprovozněna v minulých letech přibyla v rámci složky *Tradiční rukodělná výroba nová podsložka: Výroba krpců na Valašsku (studie o výrobě krpců doplněná fotografickou dokumentací – B. Jarošová)* a také byla rozšířena podsložka Nositelé tradice o seznam držitelů tohoto titulu za roky 2007 a 2008. K výrobcům z našeho regionu jsou připojeny malé medailony.

Byl uskutečněn terénní výzkum, na jehož základě bude ještě v letošním roce podán návrh na Nositele tradice. Jedná se o zachycení výroby hudebních nástrojů, které mají s oblastí Valašska historickou spojitost, např.: píšťaly koncovky nebo fujarky, housličky „ochlebky“ apod.

Získané poznatky byly prezentovány formou odborných studií a statí v etnograficky orientovaných časopisech a sbornících (jsou uváděny pouze ty, které nebyly zahrnuty již do předchozích zpráv, případně v ní byly vedeny jako výsledky dosažené, ale dosud neuplatněné). Na konci zprávy jsou připojené kopie výsledků uplatněných.

- **Michalička, V.:** *Dětský bič – hračka i pracovní nástroj*. Národopisná revue XVI, č. 4, Strážnice 2006, s. 218 – 221.

- **Michalička, V.:** *Postavení ženy v „řemenářské“ obci Metylovice (v období 1. poloviny 20. století)*. Národopisný věstník 2007 XXIV (66), 2007, s. 55 – 63.
- **Drápala, D.:** *Produkce rožnovské košíkářské školy a dílny*. Valašsko. Vlastivědná revue č 19, Vsetín 2007, s. 7 – 9.
- **Michalička, V.:** *Sedlářská dílna Františka Halamíčka (život řemeslníka v první polovině 20. století z pohledu písemné pozůstalosti)*. ACTA MUSEALIA Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně 2007.
- **Michalička, V.:** *Role of the Hoof Fungus in the West Carpathians and a reconstruction of the technology of processing the fungus*. Ethnologia Actualis Slovaca 2008, v tisku
- **Jarošová, B.:** *Papučářství, téměř zaniklé řemeslo*. Museum vivum. Sborník Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 3, Rožnov pod Radhoštěm 2008, v tisku.
- **Jarošová, B.:** *Two Types of Present Production of Leather Shoes „Krpce“ in Eastern Moravia*. In: Fourth International Scientific Conference "Traditional Crafts - Past, Present and Future" 2008, v tisku.

Dílčí výstupy grantového projektu byly průběžně prezentovány také formou konferenčních příspěvků:

- **Jarošová, B.:** *Two Types of Present Production of Leather Shoes „Krpce“ in Eastern Moravia*. Referát s prezentací přednesený v rámci konference Fourth International Scientific Conference "Traditional Crafts - Past, Present and Future" ve dnech 4. – 5. září 2008 v Bulharsku .

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

VMP pokračovalo také v roce 2008 v tradici vydávání doprovodných textů pro jednotlivé programy Valašského roku 2008, jejichž tématy bylo zvykosloví, zpracování tradičních materiálů a také zemědělské hospodaření.

V rámci meziútvarové spolupráce byly v roce 2008 publikovány:

- Drápalová, L.: *Dřevěné městečko. Průvodce po areálu*. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2008 (jazykové mutace AJ, NJ, FR, IT, ŠP, PL, HUN, RJ, JAP, Čín.
- Kunz, L.: *Lidové hudební nástroje Čech, Moravy a Slezska*. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2008
- Michalička, V.: *Jak šel Janek do světa*. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2008
- Hasalík, R.: *Pustevny. průvodce po areálu*. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2008
- Kučerová, L.: *Dřevěné městečko. DVD průvodce po areálu*. VEMORI studio Ostrava 2008

VÝBĚR Z PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ:

- Drápalová, L.: *Dřevěné městečko. Průvodce po areálu*. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2008. 2. vydání

- Drápalová, L.: Ubírané punčochy jako součást tradičního ženského oděvu v Rožnově pod Radhoštěm.. Národopisná revue 2008/2, str. 28-32.
- Drápalová, L.: Bílá krása. Národopisný věstník 2008.
- Drápalová, L.: Valašské úvodnice ve sbírkách Valašského muzea v přírodě.
- Tichá, J.: Využití religionistického studia v etnologickém bádání Vědecká rekonstrukce evangelické toleranční modlitebny z Huslenek ve Valašském muzeu v přírodě. Národopisný věstník XXV (67), 2008, s. ? (v tisku)
- Tichá, J.: Mistr Pavel ze Zubří. Pavel Číp - nositel tradice lidových řemesel Valašsko 2008, 2.
- Jarošová, B.: Papučářství, téměř zaniklé řemeslo. Museum vivum. Sborník Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 3, Rožnov pod Radhoštěm 2008, v tisku
- Jarošová, B.: Two Type sof Present Production of Leather Shoes „Krpce“ in Eastern Moravia. In: Fourth International Scientific Conference „Traditional Crafts – Past, Present and Future“ 2008
- Šimčíková, M.: Ověření možností hubení hmyzu poškozujícího knihovní a muzejní sbírky s využitím víceúčelové vakuové komory a bezkyslíkového boxu. Martin 2008,
- Šimčík, A. – Koudelová, J. – Šimčíková, M.: Kontribuční roubená sýpka z Heřmanic – historie a současnost jedné památky. In: Sborník Národního památkového ústavu v Ostravě 2008. Ostrava 2008, s. 26-38, 184, ISBN 978-80-85034-39-4.
- Vlk, R.: Carrier's Homestead from Velké Karlovice – Jezerné. In: Iz istorije poljoprivrede XV.-XVI./2008, s. 25 – 28, YU ISSN 0353-412X
- Vlk, R.: Old and regional variants of fruit wood in a selected part of the ethnographic region of Wallachia. In: Iz istorije poljoprivrede XVII./2008, s. 45 - 52, YU ISSN 0353-412X

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

V roce 2008 bylo ošetřeno celkem 2272 kusů sbírkových předmětů, z čehož je 495 kusů nových sbírkových předmětů z akvizic, 1367 kusů sbírkových předmětů ošetřených v rámci příprav exponátů na expozici „Městečko pod Radhoštěm“, krátkodobých výstav, zápůjček, transferů mezi depozitáři, na programy a 410 kusů sbírkových předmětů v objektech lidové architektury.

Metody konzervace

V roce 2008 probíhala hlavní část rozsáhlé rekonstrukce nového pracoviště OPS ve Frenštátě pod Radhoštěm, která byla financovaná v rámci projektu Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví. Rekonstrukce byla úspěšně dokončena a zkolaudována v říjnu 2008.

Rekonstruována byla dvě patra-suterén a 1.NP., přičemž suterénní prostory jsou věnovány především prašným procesům, chemickému ošetření sbírek,

skladům materiálu a uložení akvizic a v 1.NP. se nacházejí ateliéry pro konzervaci-restaurování jednotlivých materiálů (dřevo, kovy, kámen a ostatní anorganické materiály, textil a usně).

K dispozici jsou nově zbudované sociální zařízení a šatny a také denní místnost pro stravování zaměstnanců. Stěhování Oddělení péče o sbírky z původního sídla v Jaroňkově galerii v Rožnově pod Radhoštěm do nového pracoviště ve Frenštátě p.R. proběhlo za pomoci Technického útvaru v listopadu 2008. Souběžně se stěhováním probíhalo vybavování nového rozsáhlého pracoviště potřebnými technologiemi, nástroji, náradím, laboratorním a dílenským nábytkem. Od začátku roku 2009 bude pracoviště moci ihned zahájit svou práci na ošetřování sbírek.

Prioritou pro provádění konzervátorsko-restaurátorských zásahů byly v roce 2008 sbírky určené pro expozici Městečko pod Radhoštěm. Ošetřovaly se sbírkové předměty drobnějšího charakteru všech materiálů. Rozměrnější exponáty, především nábytek, byly ponechány na závěr. Výjimkou byla pouze lékárna, která prošla komplexním restaurátorským zásahem, který trval téměř 3 měsíce. Jiné exponáty pak byly zadány k restaurování externistům (Boží hrob, pštrosí vejce, výroba kopie těla Krista do Božího hrobu). Na přípravě exponátů pro tuto expozici se podílejí všichni zaměstnanci oddělení péče o sbírky.

Dále byly ošetřovány sbírkové předměty určené pro krátkodobé výstavy, zápůjčky, exponáty v objektech v areálech VMP v rámci každoroční přípravy areálů na návštěvnickou sezónu a v průběhu sezóny. OPS se také podílelo, jako každým rokem, na programech Valašského roku, ať už pomocí při přípravách, ošetření sbírkových předmětů nebo vlastním účinkováním.

Co se týká vlastního konzervátorsko-restaurátorského zásahu na sbírkových předmětech, pokračoval i tento rok trend odklonu od používání metod chemického ošetření k mechanickým metodám. Při konzervaci kovů se využívá tryskacího i mikrotryskacího zařízení, byla pořízena sada pneumatického mikrobrousícího náradí. Ateliér konzervace-restaurování dřeva má k dispozici box pro netoxickou likvidaci dřevokazného hmyzu v bezkyslíkaté atmosféře (ten byl však z důvodů probíhající rekonstrukce pracoviště mimo provoz) a byly započaty práce na zbudování termoboxu na likvidaci dřevokazného hmyzu teplem. Dovybavena byla stolařská dílna strojním a nástrojovým zařízením. Ateliér pro konzervaci-restaurování textilu byl doplněn dvěma speciálními mobilními vana s rošty pro šetrné mokré čištění textilií. Všichni konzervátoři dostali nově k dispozici tři stolní lampy s denním světlem a jedno velké ateliérové světlo. Pro sledování mikroklimatu na pracovišti a v depozitářích byl zakoupen telemetrický monitorovací systém Hanwell a pro úpravu prostředí zvlhčovač a čistič vzduchu Brune, dvě mobilní odsávací jednotky a dvě baktericidní lampy.

ZEMĚDĚLSKÉ ODDĚLENÍ

Nedílnou součástí prezentační činnosti Valašského muzea je od 70. let minulého století také Zemědělské oddělení, které svou činností především v rámci areálu Valašské dědiny prezentuje návštěvníkům tradiční zemědělství valašského regionu. Profesionální skladba oddělení je utvářena dle specifických provozních i prezentačních potřeb oddělení a zahrnuje jednak ošetřovatele hospodářského zvířectva (ovce, koně, hovězí dobytek, drobné zvířectvo), jednak zahradníky i mechanizátora.

Hlavní činnost oddělení spočívá především v údržbě jednotlivých areálů muzea (údržba zeleně, sadovnické úpravy, sezónní výsadby, rekultivační práce a prořezávky porostů, zimní údržba komunikací, atd.) a také pozemků přiléhajících k muzeu, celkově se jedná o výměru cca 80 ha.

Tradiční zemědělství je prezentováno ve dvou rovinách z pohledu živočišné a rostlinné výroby. Živočišná výroba je ve Valašském muzeu zaměřena především na chov domácích zvířat, která byla v minulosti charakteristická pro valašské usedlosti a způsoby hospodaření.

V rámci Národního programu udržování genetické diverzity je chováno stádo původního plemene ovcí 'Valaška' v počtu 27 ks bahnic a 1 plemenný beran. Z dalších druhů hospodářských zvířat je chován 'Český červenostrakatý skot', 'koza domácí bílá', 'koza domácí hnědá', kůň - 2 chovné klisny plemene 'Slezský norik', osel a drůbež hrabavá a vodní. V roce 2008 bylo celkem odchováno na 28 jehňat, 4 kůzлата, 1 hříbě a 15 ks drůbeže (kuřata, kachňata).

Rostlinná výroba je zaměřena kromě zabezpečení tzv. krmivové základny (píce, seno, jádrové krmivo, atd.), také na prezentaci tradičních zemědělských plodin, které můžeme nazývat „staré a krajové odrůdy“. V rámci spolupráce s výzkumnými ústavami a institucemi sdružujícími se pod Centrální genovou bankou v Praze – Ruzyni jsou návštěvníkům představeny tradiční zemědělské plodiny (minulosti) z oblasti obilovin ('Gengel', 'Křibice', 'Špalda', 'Pšenice dvouzrnka', pohanka, rosička, ječmen nahý, proso atd.), okopanin - odrůdy pěstované do roku 1945 ('Bojar', 'Boumoočky', 'Modřáky', 'Kotnov', 'Keřkovské rohlíčky', atd.), luskovin (opět odrůdy pěstované do roku 1950, hrachory, hrách setý, fazol – popínavý, šarlatový, keřčkový, bob zahradní), technických plodin (len setý, konopě setá). Z dalších druhů jsou zastoupeny aromatické a léčivé rostliny, salátová a cibulová zelenina. Okrasné a hrnkové rostliny jsou prezentovány sortimentem pelargónií a fuchsii z let 1887 - 1930 doplňující interiérová vybavení jednotlivých objektů v areálech muzea.

Nedílnou součástí areálu Valašská dědina je ucelená živá sbírka starých a krajových odrůd ovocných dřevin, ve které je zastoupena odrůdová skladba jádrovin a peckovin – slivoně a třešně z etnografické části Valaška (70

položek). Během programové nabídky Valašského roku zemědělské oddělení úzce spolupracuje na přípravách a realizaci některých programů (např. *Od letnic ke svatému Jánů, Krásné lilie z celého světa, Úroda z polí zahrad a sadů aneb...*, *Vánoce na Valašsku, Velikonoce*, atd.), dále zabezpečuje ve spolupráci s provozním útvarem služby návštěvníkům (projíždky bryčkou, spolupráce při přípravách svatebních obřadů).

Problematika Národního programu udržování genetické diverzity v oblasti chovu původního plemene ovcí 'Valaška', byla prezentována na Mezinárodní výstavě hospodářských zvířat TechAgro v Brně, kde VMP obdrželo cenu – 3. místo za nejlepší kolekci plemene ovcí.

5. PROVOZNĚ - EKONOMICKÝ ÚTVAR

Do útvaru provozně-ekonomického byly v roce 2008 začleněny následující provozy a oddělení:

- služby návštěvníkům
- propagace
- programové oddělení
- oddělení ostrahy
- prodejna LUV
- správa počítačové sítě
- ekonomické oddělení

Hlavní náplní provozně-ekonomického útvaru je zajištění úkolů zaměřených na prezentaci muzea směrem k veřejnosti včetně organizačního zajištění programové nabídky v rámci „Valašského roku“. Do činnosti útvaru patří rovněž organizační a technické zajištění provozu muzea a jeho zázemí. Kromě toho zajišťovali pracovníci útvaru veškerou administrativu spojenou s realizací tzv. Norského grantu.

NÁVŠTĚVNICKÝ PROVOZ

V průběhu roku 2008 navštívilo Valašské muzeum v přírodě celkem 270 693 návštěvníků, což je o 20 063 méně než v roce 2007. Ze statistiky návštěvnosti vyplývá, že tento pokles byl způsoben nepříznivým počasím (celodenní déšť) především na třech významných programových akcích: Velikonoce (-11 796), Den řemesel (-1 959) a Starodávny jarmark (-2 720), to je celkem o 16 475 návštěvníků méně než v roce 2007. Tradiční den otevřených dveří se uskutečnil na 18. května (Den muzeí), kdy byl návštěvníkům umožněn bezplatný vstup do areálu Dřevěného městečka. Této příležitosti využilo 2 700 osob.

VMP bylo v roce 2007 spoluorganizátorem dvou firemních akcí. Dětský den firmy Walmark navazoval na „Slabikář devatera řemesel“. Tuto akci navštívilo téměř 300 osob.

Firemní akce HP Tronic byla zaměřena především na zákazníky firmy, kterým byly představeny moderní domácí spotřebiče na pozadí expozic tří objektů Dřevěného městečka v rámci pořadu „Kontrasty věků“. Kromě běžných návštěvníků, kteří si prezentaci se zájmem prohlédli, navštívilo akci přibližně 350 zákazníků firmy. Ekonomický přínos obou akcí převýšil 100 tisíc Kč.

SLUŽBY NÁVŠTĚVNÍKŮM

První obrázek o muzeu si návštěvník vytváří podle toho, jakým dojmem na něj zapůsobí průvodce. V letních měsících, kdy muzeum navštěvuje nejvíce návštěvníků je na tomto úseku nutno spolupracovat s velkým počtem sezónních zaměstnanců. S ohledem na jazykovou vybavenost a flexibilitu nasazení je vesměs dávana přednost studentům. Proto byla výběru nových uchazečů o tuto práci věnována velká pozornost.

Důraz byl kladen především na vyjadřovací schopnosti, způsob vystupování a znalosti jazyků. Z celkového počtu 48 nových zájemců bylo pozváno 23 k osobnímu pohovoru. Na zajištění sezónní výpomoci bylo vybráno celkem 5.

Namátkovými kontrolami byly zjištěny drobné nedostatky v práci některých sezónních průvodců z řad důchodců, kteří tuto činnost vykonávají opakovaně již po dobu několika let. Nedostatkem v jejich práci je většinou malá ochota přizpůsobit svou činnost novým požadavkům, které vycházejí buď ze změny systému prohlídky areálů nebo ze způsobů prezentace. Vystupování průvodců nesmí být založeno na poučování návštěvníků ale na trpělivém vysvětlování.

Ke zvýšení operativnosti provozu přispělo vyřizování objednávek prohlídek přímo na oddělení služeb návštěvníkům. V minulých letech se na této činnosti podílelo oddělení monitoringu, jehož pracovníci musí přednostně zajišťovat jiné činnosti.

V roce 2008 byly, vzhledem k relativně vysokému zájmu poprvé přijímány objednávky k návštěvě muzea v měsíci listopadu, kdy jsou všechny areály z provozních důvodů uzavřeny. Organizovaným skupinám zájemců, které byly nahlášeny v dostatečném předstihu, byla umožněna prohlídka Dřevěného městečka v doprovodu průvodce. Této možnosti využilo 13 skupin (celkem 270 osob). Tržby za toto období činily 19 tis. Kč.

V době mimo hlavní sezonu se průvodci se znalostí cizích jazyků podílejí na tvorbě jazykových verzí programového sborníku a na přípravě dalších informačních textů.

V roce 2008 došlo ke změně způsobu prohlídky Valašské dědiny. Každodenně bylo obsazováno osm objektů demonstrátory, což umožnilo návštěvníkům individuální pohyb po areálu. Tento systém je sice náročnější z hlediska provozu, ale podstatně příjemnější z pohledu návštěvníka, který není časově omezován, jak je tomu při skupinové prohlídce.

Individuální prohlídky nebyly praktikovány pouze v Mlýnské dolině vzhledem k probíhající výstavbě v rámci Norského grantu a vzhledem k omezené průchodnosti areálu. V Dřevěném městečku byly (při obsazení všech objektů průvodci) poskytovány skupinové prohlídky pouze na vyžádání.

Oddělení služeb návštěvníkům zajišťovalo v rámci muzea kromě průvodcovských služeb také další činnosti (mimořádné prohlídky, svatební obřady, bohoslužby v kostele Sv. Anny). Oddělení zajišťuje rovněž ubytování v inspekčních pokojích (návštěvy) a v objektu Jezerné (praktikanti) a úklidové služby při všech akcích pořádaných v rámci Valašského roku a Valašského divadelního léta jak v areálech muzea, tak v objektech Janíkova stodola a Sušák.

PROPAGACE

Propagační oddělení zajišťovalo obdobně jako v předchozích letech činnosti informačního charakteru pro širokou návštěvnickou veřejnost. Jednalo se především o zpracování propagačních materiálů, tiskovin, plakátů, výzdoby v rámci realizace Valašského roku a akcí spojených se zajišťováním výstav. Z dalších úkolů plynoucích z náplně činnosti útvaru se jednalo o aktualizace internetových stránek muzea a spolupráci s médii. Součástí pracovní činnosti tohoto oddělení byla pravidelná účast na veletrhu cestovního ruchu Regiontour 2008 v Brně.

Pro zajištění plánované publicity Norského grantu byly zpracovány nové propagační materiály dokumentující postup realizace, panely a mapy pro zlepšení orientace a informovanosti návštěvníků muzea. Ve spolupráci s partnerským muzeem Maihaugen v Lillehammeru byl vydán nástěnný obrazový kalendář.

ODDĚLENÍ OSTRAHY

Činnost oddělení ostrahy byla standardně zaměřena na výkon strážní služby a obsluhu elektronického požárního a zabezpečovacího systému a kamerového systému. Pracovníci ostrahy zajišťovali také dozor při konání programových akcí jak v rámci pořadů Valašského roku, tak při akcích pořádaných externími subjekty.

V souvislosti s realizací Norského grantu docházelo postupně k dalšímu rozšiřování EZS a EPS, což kladlo zvýšené nároky jak na pracovníky ostrahy, tak na pracovníky monitoringu. Mezi pracovní povinnostmi členů ostrahy patří také péče o služebního psa.

PRODEJNA LIDOVÉ UMĚLECKÉ VÝROBY

Prodejna LUV si klade za cíl pomáhat k zachování tradičních řemesel, tím že nabízí návštěvníkům muzea především výrobky lidových řemeslníků a umělců. Prodejna LUV je od roku 2006 umístěna v objektu „Sušák“. Po jejím přestěhování došlo k poklesu tržeb. Kromě toho, že těmito místy neprocházejí všichni návštěvníci muzea, hraje svou roli i prostředí. Výrobky lidových řemeslníků zde nemají pro návštěvníky to „pravé kouzlo“. Návštěvníci se často vyjadřují v tom smyslu, že výrobky v prodejně nejsou stejné, jako ty, které se nacházejí v interiérech expozičních objektů. Možná by pomohlo doplnění nových prostor o falešné trámy a prvky, které navodí útulnou atmosféru. Dobrým počinem byla instalace vitrín s vystavenými předměty.

Pracovnice prodejny navíc provozovaly v Dřevěném městečku po dobu hlavní sezóny „Obchod Betky Hanákové“ a „Poštovnu“, což bylo návštěvníky velmi pozitivně hodnoceno. Navíc tato změna se projevila kladným ekonomickým přínosem.

Podstatně lepší výsledky než v minulém roce vykazala především Poštovna. Výrazným oživením byla samostatná razítka pro každý areál VMP. Pro

dokreslení dobové atmosféry by bylo vhodné v nadcházející sezóně vybavit pracovníka Poštovny odpovídajícím oděvem.

Prodej bylinných čajů v areálu VD - Prlov byl zahájen z provozních důvodů opožděně. Prodej se nepodařilo se oživit natolik jako v době, kdy se této práci věnovala paní Valová, která dokázala návštěvníky zaujmout. V areálu Valašské dědiny bohužel chyběl provoz malé prodejny v Hodslavské stodole, která má svou specifickou atmosféru.

S ohledem na zájem veřejnosti by bylo vhodné otevřít prodejnu po celé předvánoční období, kdy byl patrný rostoucí zájem o nákup nekomerčních dárků.

Z ekonomického hlediska můžeme rok 2008 hodnotit jako úspěšný. Celoroční obrat dosáhl téměř 2 450 000,- Kč, což je lepší výsledek než v roce předešlém. Zisk prodejny dosáhl cca 600.000,- Kč, což nepokrývá náklady.

SPRÁVA POČÍTAČOVÉ SÍTĚ

Na základě koncepce optimalizace počítačové sítě, zohledňující potřeby jednotlivých pracovišť VMP, zpracované koncem roku 2007 pokračovala rekonstrukce a modernizace celého systému těmito kroky:

- Instalací nového serveru FSC RX-300S3 (s OS Windows 2003 server R2), který je nakonfigurován jako doménový server s doménou MUZEUM a je zároveň novým autorizačním a hlavním datovým serverem. Implementace nového serveru si vyžádala také nastavení nové konfigurace dat na všech stanicích (PC) připojených do sítě. Současně bylo dosaženo vyššího stupně zálohování dat.
- Instalací nového poštovního serveru Master E6550 2 GB RAM s OS Linux Fedora 6.
- Nasazením antivirového programu a kontrolou všech počítačů na viry s cílem zamezit umístění domény VMP na černou listinu rozesílačů spamů.
- Výměnou optických převodníků pro zajištění přenosu velkých objemů dat mezi serverem a pracovištěm propagace v Sušáku a pracovištěm dokumentace ve Wilkově domě.

V místnosti centrálního serveru byly provedeny kompletní rekonstrukce rozvodů. Všechny výše uvedené jednotky včetně záložních zdrojů a pomocných jednotek byly nainstalovány do nového „RACKu“, čímž došlo k zpřehlednění a zjednodušení obsluhy systému. Na konzervátorském pracovišti ve Frenštátě byla koncem roku provedena příprava připojení 15 PC na centrální datovou síť a zahájena instalace nové telefonní ústředny. Veškeré činnosti byly zajišťovány firmou CASNET, která je zodpovědná za správu a provoz informačního systému VMP.

ODDĚLENÍ PROGRAMŮ

Náplň práce tří pracovníků oddělení programů VMP (PhDr. Radek Hasalík, Mgr. Jaroslava Kvapilová, Mgr. Marie Pítrová) se odvíjela od programové

skladby Valašského roku 2008. Ve druhém lednovém týdnu, ve dnech 12.-15.1.2008 reprezentovali Radek Hasalík a Marie Pítrová spolu s Pavlínou Poláškovou z oddělení propagace Valašského muzeum na veletrhu cestovního ruchu Regiontour v Brně.

V sobotu 2. února proběhl v režii programového oddělení v Dřevěném městečku pořad Masopust (režie Radek Hasalík). V časném termínu 22.-24. března 2008 se konal v režii programového oddělení třídní muzejní pořad Velikonoce na Valašsku (režie Jaroslava Kvapilová).

Měsíc duben proběhl ve znamení příprav na letní sezónu, v týdnu od 21. dubna byl Radek Hasalík z programového oddělení pověřen sepsáním zápisu z pracovního pobytu delegace norských řemeslníků v rámci realizace Norského grantu. Vzhledem k rekonstrukci Janíkovy stodoly prováděné v rámci Norského grantu byly v prvním pololetí 2008 zrušeny všechny pořady externích subjektů pořádané v předchozích letech v Janíkově stodole. Prvním pořadem v nově zpřístupněné Janíkově stodole byl závěrečný koncert tvůrčích dílen O valašského primáška v neděli 13.7.2008.

V měsíci květnu proběhlo v Dřevěném městečku zvykoslovné Stavění máje a na Valašské dědině péčí Marie Pítrové čtyřdenní výchovně-vzdělávací pořad „Poznámejme Valašsko - náš kraj“ (13.-16.5.). V sobotu 24. května 2008 se při příležitosti jubilea redaktora Českého rozhlasu v Ostravě Jana Rokyty uskutečnil pořad „Život očima písni“, připravovaný ve spolupráci s jubilantem a na jeho přání. Ve dvouapůlhodinovém pořadu účinkovala na amfiteátru Dřevěného městečka celá řada výborných sólistů a souborů v čele s VUS Ondráš. Závěr měsíce května byl ve znamení Slabikáře devatera řemesel (31.5.) opět v režii Marie Pítrové.

Po Kácení máje (1.6.) se ve dnech 13.-15. června uskutečnil 16. ročník mezinárodního festivalu armádních folklorních souborů (realizaci spoluzajišťoval Radek Hasalík). Svatojánské veselí v sobotu 21. června 2008 obstaral ve Valašské dědině folklorní soubor Radhošť (režie Marie Pítrová). V úterý 24. června se konal ve Valašské dědině koncert Hany Zagorové, na jehož přípravě a realizaci se podílelo programové oddělení VMP (režie Radek Hasalík). Závěr června zahájil první díl sedmidílného cyklu pořadů Putování po Valašsku, tentokrát věnovaný domácímu Rožnovsku (29.6., režie Radek Hasalík). Mezi zbývajících šesti díly tohoto cyklu diváky zaujalo zvláště představení Rusavské svatby (20. července) v rámci dílu věnovaného Rusavě a Bystřickohostýnsku) a zvláště šestý díl cyklu, věnovaný regionu Valašskokloboucka v neděli 24. srpna 2008, který nečekaně navštívil i primátor hlavního města Prahy Pavel Bém s doprovodem.

Víkendové státní svátky 5. a 6. července byly v roce 2008 ve znamení pořadu Slovanské dny (režie Jaroslava Kvapilová). K vrcholům sezóny co do počtu návštěvníků patřil 15. jubilejní ročník pořadu Pekařská sobota (19.7., režie Radek Hasalík). Programové oddělení mělo na starosti i 14. ročník

mezinárodního festivalu Romská píseň (26.7., Radek Hasalík) a 10. ročník mezinárodního festivalu slovenského folkloru Jánošíkův dukát (1.-3.8., Jaroslava Kvapilová). Nepřízní počasí byla poznamenána sobota Starodávného jarmarku, neděle už byla příznivější (16.-17.8., režie Jaroslava Kvapilová). V sobotu 30. srpna proběhl v konferenčním sále Sušáku pořad Ozvěny Valašského Slavína – Jaroslav Frydrych, ve spolupráci s paní Věrou Frydrychovou, chotí malíře Frydrycha a pana doc. Jindřicha Štreita, fotografa a rodinného přítele Frydrychových (režie Radek Hasalík). V neděli 31.8. se v Dřevěném městečku uskutečnil pořad Z druhé strany Radhoště, ve spolupráci s paní Mgr. Janou Šamánkovou, a to jako ozvěny frenštátského festivalu. V průběhu měsíce července a srpna se v Dřevěném městečku a ve Valašské dědině uskutečnilo šest pořadů z cyklu Valašské divadelní léto, organizovaného Pragokonzertem Zlín. Na jejich realizaci se podílelo programové oddělení VMP (většinou Marie Pítrová).

V pátek 5. září 2008 proběhla za účasti biskupa Symeona a Mgr. Radslavského Pravoslavná panychida kuctění památky ThDr. Vladimíra Petřeka, popraveného nacisty za heydrichiády pro ukrývání parašutistů (režie Jaroslava Kvapilová). V neděli 7. září skončil sedmým dílem seriál Putování po Valašsku dílem věnovaným Valašskomeziříčsku (režie Marie Pítrová). V sobotu a neděli 13. a 14. září realizovala Jaroslava Kvapilová ve spolupráci s Čechoameričanem Bobem Rychlíkem tvůrčí dílny fujaristů s nedělním koncertem pro veřejnost. Od úterý 16. do čtvrtku 18. září vedla Marie Pítrová ve Valašské dědině na čtyřech stanovištích s lidovými výrobci tří denní výchovně-vzdělávací pořad pro školní mládež „Jak se dříve...“. V sobotu 20. září se za účasti paní Dany Zátopkové a členů olympijského výboru uskutečnil za deštivého počasí 6. ročník Běhu rodným krajem Emila Zátopka, přespolního půlmaratonu z Kopřivnice do Valašského muzea v přírodě v Rožnově p.R. (za VMP režie Radek Hasalík). Na Svatováclavských hodech 26. a 27. září vystoupila dechová hudba Záhořané se zpěvačkou Alenou Valovou (režie Radek Hasalík).

V pátek 3. října přivítalo Dřevěné městečko dětské návštěvníky na pořadu Podzimní putování s broučky Valašským královstvím. Podzimní využití Janíkovy stodoly spočívalo v realizaci koncertu ZUŠ Rožnov p.R. pro Klub seniorů (7.10.), dále mezinárodního kongresu traumatologů doc. Plevy z Ostravy (23.-24.10.), a mezioborového sympozia opět v patronátu doc. Plevy (11.-12.12.).

Pro vánoční cyklus přichystalo programové oddělení VMP tradiční Vánoční jarmark (13.12., režie Jaroslava Kvapilová), tentokrát za výjimečně příznivého počasí s velkým množstvím návštěvníků. Krátce před vánočními svátky se v Dřevěném městečku konal Živý betlém (20. a 21.12., režie Jaroslava Kvapilová), tradičně s muzikou Javořina a po Štědrém dnu přišla na řadu Štěpánská koleda (26.12.), tentokrát s folklorním souborem Olšava z Uherského Brodu (režie Marie Pítrová).

Oddělení programů VMP mělo po celý rok 2008 na starosti zajišťování lidových výrobců a prodejců na všechny prodejní pořady Valašského roku, zvláště na Velikonoce, Starodávňý jarmark a Vánoční jarmark. Programové oddělení zajišťovalo na přání režisérů z řad ostatních útvarů VMP programovou náplň několika dalších zvykoslovných a tematických pořadů (Jaro na dědině 24.5., Velké prádlo 28.6., Hejův nožík 12.7., Anenská pouť 27.7., Den řemesel a setkání kovářů 9.8., Dožínky 23.8., Mikulášský podvečer 5.12.).

NORSKÝ GRANT

V průběhu roku 2008 úspěšně pokračovala realizace projektu „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“, který je financován s podporou Norského finančního mechanismu. V průběhu roku byly realizovány práce v celkové hodnotě 62 156 043 Kč (2 501 343 EUR). Od začátku realizace projektu bylo proinvestováno celkem 86 359 306 Kč (3 413 033 EUR). Vzhledem k poklesu kurzu EURa vůči CZK došlo ještě před ukončením realizace k překročení celkové výše grantu v EUR. Vzhledem k nárůstu cen především u stavebních prací došlo k celkovému navýšení nákladů na realizaci projektu také v CZK. K 31.12.2008 činí náklady potřebné na dokončení projektu celkem 19 422 539 Kč.

V areálu Valašské dědiny byla dokončena výstavba nových objektů: Hospody s kupeckým krámem a porážkou ze Zděchova, kostela z Huslenek a školy z Velkých Karlovic-Miloňova. Objekty obytného domu z Nového Hrozenkova č.60 a Formanské usedlosti z Velkých Karlovic byly přesunuty do nových lokalit a v rámci Vánočních programů 2008 zpřístupněny veřejnosti. Všechny tyto objekty byly řádně zkolaudovány a připraveny pro instalaci expozic.

V areálu Mlýnské doliny byl dokončen hospodářský objekt z Velkých Karlovic a přesunuta zvonička z Dolní Bečvy. Stavby dalších tří objektů (kovárna z Horní Lidče, Obytný dům z Trojanovic a tzv. „Živý dům“ jsou před dokončením.

Před dokončením je rovněž trvalá expozice s názvem „Městečko pod Radhoštěm“ v objektu „Sušák“. Na veškeré stavební práce průběžně navazuje příprava sbírkových předmětů pro jejich instalaci v nových expozicích a rozsáhlé práce výzkumné a dokumentační.

V časovém předstihu byla ukončena modernizace Janíkovy stodoly pro účely multimediální prezentace zvykoslovných programů. V termínu byla řádně dokončena také rekonstrukce konzervátorského pracoviště ve Frenštátě. Nedílnou součástí projektu bylo rozšíření a modernizace elektronického zabezpečovacího a požárního systému.

Úspěšně pokračovala spolupráce s partnerem projektu – Norským Institutem lidových řemesel (NHU), který je součástí muzea v přírodě Maihaugen v Lillehammeru. V roce 2008 se uskutečnily 4 společné akce. Dva workshopy

(Rožnov 21. – 25.4., Lillehammer 6. – 12.10.) zaměřené na rekonstrukci a uchování objektů lidové architektury a dvě návštěvy norských pracovníků ve VMP. V rámci první návštěvy předvedli své umění kováři z NHU na programové akci „Den řemesel a kovářů“ ve VMP. Druhá návštěva se uskutečnila v prosinci v rámci Vánočních pořadů. Kromě seznámení se s prezentací vánočních obyčejů provedli zástupci NHU také expertní posouzení dokončených objektů. Na financování partnerské spolupráce s NHU získalo Valašské muzeum grant z „Fondu technické asistence“ ve výši 32 419 EUR na období 7/2008 – 12/2010. Průběžné výsledky partnerské spolupráce mezi VMP a NHU byly prezentovány na semináři o partnerství pořádaném 11. září v Praze Ministerstvem financí ČR a Norskou ambasádou.

6. TECHNICKÝ ÚTVAR

Technický útvar je rozdělen od na čtyři oddělení a to na oddělení obnovy památek a údržby, oddělení stavebně – technické dokumentace a projekce včetně stavebního archívu, oddělení dopravy, energetiky, skladu, oddělení stolařské výroby – dílny LUV, samostatného právníka a v průběhu roku byl přidělen pod tento útvar pracovník, který má na starosti zabezpečovací systém EPS a EZS.

Největší investiční akcí v tomto roce byly práce prováděné v rámci tzv. **norského grant**, kdy bylo proinvestováno téměř 53 mil. korun.

[eea grants - MUZEUM V PŘÍRODĚ A LIDOVÁ KULTURA V NOVÝCH FORMÁCH PREZENTACE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ / anotace dílčích kroků - Popis prací](#)

Pracovníky VMP byly realizovány na Norském grantu tyto práce :

- Vaškova hospoda,
- Transfer Nového Hrozenkova č.p. 60,
- Hospodářský objekt z Velkých Karlovic ,
- Transfer zvoničky z Dolní Bečvy .

Podrobněji popsáno v kapitole 8. Norské granty

Dále pokračovaly stavební práce na realizaci staveb v rámci Norského grantu realizačními firmami dodavatelsky :

- Bylo dokončeno vybavení kuchyně a vzduchotechniky ve Vaškově hospodě. Tyto práce byly realizovány firmou Gastro Podzemný, s.r.o., Juřinka 89, 755 01 Valašské Meziříčí. Uvedení do provozu proběhlo v měsíci dubnu.

Stávající zastaralé a již nevyhovující vybavení kuchyně a staré rozvody od vzduchotechniky byly demontovány a ekologicky zlikvidovány realizační firmou. Následně se prováděla montáž nové technologie a vybavení kuchyně novými spotřebiči. V návaznosti na vybavení kuchyně byly provedeny nové rozvody vzduchotechniky. Vzduchotechnické jednotky (chladicí a rekuperační) jsou umístěny v 2. nadzemním podlaží v místnosti nad kuchyní. Taktéž byly provedeny nové rozvody ve 2. podlaží s odvětráním do fasády ve štítové stěně ze severní strany a přísáváním vzduchu přes střešní okno (volské oko) z východní strany.

- V první polovině roku byla dokončena rekonstrukce **Multimediální prezentace – Janíkova stodola.**

Byly provedeny práce související s hrubými stavebními pracemi - demontáž stávající vzduchotechniky, bourací práce, vyzdívka nových stěn a příček, realizace úpravy krovových konstrukcí, úprava

podlahových konstrukcí. Byly započaty práce na hrubých rozvodech instalací.

Dále byly provedeny práce související s kompletací jednotlivých dodávek:

- o dodávka vzduchotechniky;
- o povrchové úpravy konstrukcí – omítky, obklady, malby, nátěry;
- o kompletace střešních konstrukcí a pláštěů;
- o kompletace podlah – broušení, lakování, spárování;
- o kompletace elektroinstalací, zdravotechiky;
- o dodávka a kompletace světelné a zvukové techniky.

Dodavatelem stavebních prací byla firma Radekov, spol. s r.o., Rožnov. Kolaudace proběhla v předtermínu v měsíci červnu.

- Dále byla dokončena realizace rekonstrukce stavby - **Modernizace konzervátorského pracoviště – depozitáře ve Frenštátě.**

Tyto práce byly prováděny v 1.PP a 1.NP a byly realizovány firmou BS – Vsetín, a.s.

Byly provedeny práce na vyčištění objektu a úpravě stavebních konstrukcí v zájmovém prostoru - vybourání nevyhovujících příček pro novou dispozici, úprava dveřních otvorů včetně překladů, vybourání nevyhovujících obvodových konstrukcí s následným dozděním obvodového pláště, demontáž části starých okenních výplní a jejich výměna za nové-plastové.

Dále se realizovaly práce související s hrubou přípravou všech konstrukcí stěn, příček, podlah. Byla provedena kompletace oken a dveří a jejich ostění. Bylo řešeno zabezpečení objektu z hlediska PO. Byla realizována kabeláž elektroinstalace. Byly provedeny hrubé rozvody ÚT, vodovodu a kotelna. Byla provedena revize a pročištění stávající venkovní kanalizace. Byly provedeny práce související s hrubou přípravou všech konstrukcí-stěn, příček, podlah, dále instalací a jejich koordinací s ostatními subdodávkami:

- o byl dodělán venkovní přístřešek nad rampou;
- o byly realizovány a kompletovány rozvody elektro a jejich příprava na kompletaci;
- o byly realizovány rozvody VZT a UT (provedeny úpravy radiátorů..);
- o jsou kompletovány jednotlivé povrchy konstrukcí – keramické obklady a dlažby;
- o omítky a malby;
- o byla kompletována venkovní kanalizace a osazena jímka.

Objekt byl zkolaudován 2.10.2008 a následně předán k využití.

- Realizace dostavby Valašské dědiny :
 - Transfer Formanské usedlosti z Velkých Karlovic
 - Evangelický kostel z Huslenek
 - Škola z Velkých Karlovic
 - Hospoda s kupeckým krámem
 - Ve všech těchto objektech byla provedena realizace **EPS a EZS**.
 - podrobněji popsáno v kapitole 8. Norské granty

- **Realizace dostavby Mlýnské doliny:**

V měsíci lednu proběhlo výběrové řízení na dostavbu areálu Mlýnské doliny, které nám organizovala firma pana Jana Husáka, 664 54 Těšany 347. Jednalo se o tyto objekty : Živý dům, Obytný dům z Trojanovic č. 14, a kovárna z Horní Lidče. Jediným kritériem byla nejnižší cenová nabídka. Tuto předložila firma Teslice cz, s.r.o. Jiráskova 701, 755 01 Vsetín.

- **Živý dům** - Před započítím stavby byly provedeny terénní úpravy a příprava staveniště pro založení objektu. Následně byly provedeny přípojky inženýrských sítí k objektu (vody, kanalizace, elektro, slaboproud, revizní šachty). Po vytyčení stavby byly vykopány a zabetonovány základové pasy a železobetonová základová deska.

Na základovou konstrukci byla vysrubena hrubá stavba objektu z ručně tesaných trámů, provedena vyzdívka přístavku, ve kterém je situován vstup do objektu a sociální zázemí pro zaměstnance a návštěvníky Živého domu. Z východní strany byly vyzděny cihelné pilíře pro přístavbu stodoly, která bude následně sloužit jako přístupová komunikace do areálu Valašské dědiny.

V interiéru byla provedena montáž dřevěných trámových stropů s osazením fošnového záklopu, konstrukce krovů včetně montáže deskového záklopu, na kterém je položena živičná krytina. Komín nad střechou byl dozděn cihelným zdívem a vyspárován. Z horní strany od krovu je opatřen plechovým obložením.

- **Obytný dům z Trojanovic č. 14** - Jelikož se jedná o objekt, který je osazen ve složitém svažitém kamenopísčitém terénu a v blízkosti vodního náhonu vedoucího přes Mlýnskou dolinu, bylo nutno před založením objektu provést zatrubnění části náhonu železobetonovými rourami a vyzdívku kamenného čela ze strany přítoku náhonu. Poté bylo nutné provést odbagrování části svahu, vykopání a zabetonování železobetonové opěrné zdi proti ujetí svahu, vyzdívku opěrné kamenné zdi a zpevnění svahu kamennými kvádry.

Dále byly provedeny výkopy a betonáž základů pod stavbu, vyzdívka kamenného soklu. Následovala montáž tesaného roubeného objektu z kuláčů a prízem s ručním opracováním včetně chlívku. Dále byla provedena montáž sedlového krovu s poloalbou včetně dřevěné krytiny ze štípaného ručně opracovaného šindele na pero a drážku. Komín nad střechou byl dozděn kamenným zdivem a vyspárován. Z horní strany od krovu je opatřen plechovým obložením.

V interiéru byla postavena pec tradičními technologiemi dle dochované fotodokumentace a provedeného výzkumu. Taktéž byl proveden v jízdě fošnový překládaný strop.

- **Kovárna z Horní Lidče** - Před započítím stavebních prací byl objekt kovárny vytyčen a osazen v terénu s přihlédnutím na blízkost vodního toku přes Mlýnskou dolinu, kde bylo nutno provést jeho částečné přeložení. Následně byla vykopána a zabetonována opěrná zeď, nad terénem vyzděna z kamenných kvádrů. Poté byly realizovány výkopové práce, betonáž základů včetně kamenné podezdívky objektu. Samotná stavba je vyzděna z kamenného obvodového zdiva při použití kamene z místních lomů. Stěny jsou opatřeny hliněnou omítkou nanášenou ručně podle dochovaných technologií.

Po vyzdívce obvodového zdiva byl osazen krov s prodloužením na sloupkovou konstrukci sloužící jako stání pro kutí koní. Dále byla provedena montáž dřevěné krytiny ze štípaného ručně opracovaného šindele na pero a drážku.

V interiéru byla vyzděna konstrukce komína a výhně ze starých cihel. Komín nad střechou byl taktéž dozděn cihelným zdivem a vyspárován. Z horní strany od krovu je opatřen plechovým obložením.

Pro realizaci výše uvedených staveb bylo nutno provést změny v projektových dokumentacích pro kolaudace staveb a závazná stanoviska. Taktéž jsme pro tyto realizace zajišťovali technický a autorský dozor včetně organizování pravidelných kontrolních dnů, koordinace s dodavateli staveb, zajišťování přípravných prací souvisejících s realizací staveb a kontrolu fakturace a financování akcí.

Všechny akce probíhaly dle předem stanovených harmonogramů.

INVESTIČNÍ A STAVEBNĚ REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Rok 2008 byl pro nás velmi úspěšný, jelikož se podařilo získat další množství investičních prostředků a mohly se zrealizovat tyto stavební akce :

1. VMvP Rožnov p. R. , Kopečková vila – oprava střechy
evid. č. : 234 112 – 0314 (objem prací cca 674 tis. Kč)

Průzkumem trhu pro ověření ceny byla vybrána firma s nejnižší cenovou nabídkou, a to Izolace Moural, s.r.o., Na Zákopě 602/2, 772 00 Olomouc.

Byla provedena demontáž stávající eternitové krytiny a poté provedena montáž difuzní fólie, zalaťování a montáž nové krytiny z ocelového plechu imitující tašku. Taktéž byly provedeny nové okapy a svody (do stávající kanalizace) a hromosvod.

2. VMvP, Libušín, Pustevny - oprava fasády a zprovoznění kachlových kamen
evid. č. : 234 112 – 0273 (objem prací cca 2,8 mil. Kč)

Tato akce byla rozdělena na čtyři zakázky. Provedení nátěru fasádního pláště budovy Libušín včetně venkovních částí oken, výbrusu, opálení a montáž a demontáž lešení. Na tuto akci byla průzkumem trhu vybrána firma s nejnižší cenovou nabídkou Jiří Míček – ATLAS, Dolní Jasenná 751, 755 01 Vsetín. Rozsah prací 1 946 090,30 Kč.

Dále byla provedena výměna poškozených dřevěných konstrukcí prvků krovu, ochozu a balkonu. Tyto práce prováděla firma JURÁŇ s.r.o., Ústí 200, 755 01 Vsetín v rozsahu 338 929,- Kč.

Dále byla provedena oprava dvou kachlových kamen spočívající v demontáži stávajících, obnově topných kanálků s napojením na kouřovod a zpětné sestavení. Tyto práce prováděla firma Milan Šafář – Kamnářství, Ostravská 211, Orlová Poruba. Rozsah prací 440 359,50 Kč.

Také byla provedena oprava venkovního kamenného schodiště u hlavního vstupu do objektu včetně opravy přilehlé kamenné zídky. Tyto práce prováděla firma pana Pavla Paprskáře, Dolní Bečva 587, 756 55 v rozsahu 74 621,20 Kč.

3. VMvP Rožnov pod Radhoštěm, dílny LUV a stříkárna - výměna střešní krytiny
evid. č. : 234 112 – 0285 (objem prací cca 1,531 mil. Kč)

Průzkumem trhu pro ověření ceny byla vybrána firma s nejnižší cenovou nabídkou, a to Izolace Moural, s.r.o., Tvarůžkova 2492, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm.

Byla provedena výměna stávající eternitové krytiny na obou objektech za novou z ocelového plechu imitující tašku, která byla položena na stávající dřevěný krov včetně doplňků. Povrchová úprava – lak matný, černý. Realizace zahrnovala výměnu všech klempířských prvků, hromosvodu a položení nové tepelné izolace na stropní konstrukci.

Celkem bylo pokryto 330m² střechy na objektu dílen LUV a 94 m² na objektu stříkárny.

4. VMvP Rožnov pod Radhoštěm, Dřevěné městečko - dřevěná radnice, rekonstrukce
evid. č. : 234 112 – 0277 (objem prací cca 2,054 mil. Kč)

Výběrovým řízením byla vybrána realizační firma Pyrama, s.r.o., se sídlem Dolní hejčínská 31, 779 00 Olomouc, autorem projektové dokumentace je Ing. arch. Tařána Tzoumasová, Komenského 10, 772 00 Olomouc, zabírající se rekonstrukcí památkových objektů. Taktéž zajišťuje autorský dozor.

Bylo provedeno obnažení celého obvodového pláště, demontáž všech rozvodů elektro, EPS a EZS, provedla se impregnace celého objektu, sanace všech dřevěných prvků a jejich ošetření metodou bandážování a dotvarování, statické zajištění a podepření nosných prvků vkládanou sloupkovou konstrukcí spojenou s nosným obvodovým pláštěm dřevěným klínováním.

5. VMvP Rožnov pod Radhoštěm, Frenštát pod Radhoštěm – depozitář, stavební úpravy
evid. č. : 234 112 – 0282 (objem prací cca 5,55 mil. Kč)

Výběrovým řízením byla vybrána realizační firma Cobbler, s.r.o., Luhy 633, 756 51 Zašová, autorem projektové dokumentace je R – ateliér, spol. s.r.o., Botanická 44, 602 00 Brno, zastoupený Ing. Josefem Janečkem. Taktéž zajišťuje autorský dozor.

Tento objekt slouží jako depozitář sbírkových předmětů VMP a v uplynulém roce byla dokončena rekonstrukce a stavební úpravy ve 4. nadzemním podlaží. Byly provedeny zadržky a výměny oken, dveří, opravy omítek a výmalby, bylo vybudováno sociální zázemí pro dané patro, byly provedeny všechny elektrorozvody, EPS a EZS a úprava ústředního vytápění. Byly dokončeny úpravy podlah.

6. VMvP Rožnov pod Radhoštěm – frézka tloušťkovací RTF 630, nákup
evid. č. : 234 112 – 0313 (finanční objem cca 238 tis. Kč)

Tloušťkovací frézka typu RTF 630 slouží pro opracování řeziva (tloušťkovačka, protahovačka). Frézka slouží pro opravy v historických a sbírkových budovách a výrobě různých prvků v objektech a venkovních expozicích (lavičky, schody, oplocení).

7. VMvP Rožnov p.R., správní budovy a hala - rekonstrukce havarijního stavu topení
evid. č. : 234 112 – 0274 (objem prací cca 3,588 mil. Kč)

Výběrovým řízením byla pověřena firma pana Jana Husáka, 664 54 Těšany 347. Projektovou dokumentaci a autorský dozor prováděla firma pana Cyrila Ondřeje, 756 51 Zašová 226. Výběrovým řízením byla dle nejnižší cenové nabídky vybrána realizační firma VAE-THERM, spol. s.r.o., Kulturní 1785, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm. Pokládku PVC podlah realizovala firma Novost, spol. s r.o., U Kantorka 1419, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm.

Ve správních budovách Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm KD1, KD2 a tesařské hale bylo vyměněno již dožilé topení akumulacími kamny a jeho oprava byla již nemožná. Proto VMP zrealizovalo nové ústřední topení, pro každý objekt, kde byla vybudována samostatná plynová kotelná s měřením a regulací. K těmto kotelnám byly provedeny plynové rozvody ze stávající regulační stanice.

Při těchto stavebních pracích byla zároveň provedena výměna starých rozvodů vody, kanalizace a elektrorozvodů včetně keramických obkladů. Následně byla provedena výměna podlahových krytin v kancelářích a na chodbách.

8. VMP Rožnov pod Radhoštěm, tesařská hala – oprava havarijního stavu střechy
evid. č. : 234 112 – 0271 (objem prací cca 1,172 mil. Kč)

Průzkumem trhu pro ověření ceny byla vybrána firma s nejnižší cenovou nabídkou, a to Izolace Moural, s.r.o., Tvarůžkova 2492, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm.

Objekt je vybudován jako zázemí pro technický útvar-tesařská, stolařská a truhlářská dílna, v nástavbě jsou umístěny šatny pro zaměstnance. Stávající střecha objektu byla původně plochá, docházelo k zatékání a ohrožení statiky. Nová střecha byla vybudována jako sedlová, opatřena krytinou z ocelového plechu imitující taškovou krytinu. Střecha byla tepelně izolována, taktéž byly provedeny nové okapy a svody (do stávající kanalizace) a hromosvod.

9. Architektonické dědictví – výměna šindelové střešní krytiny vč. impregnace (objem prací cca 500 tis. Kč)

I v roce 2008 bylo Valašské muzeum zařazeno do Programu záchrany architektonického dědictví dotovaného Ministerstvem kultury na výměnu šindelové střešní krytiny vč. impregnace.

Práce byly realizovány firmou Šindele, Ludvík Dorňák, 756 62 Hutisko - Soplanec. Výměnu šindelové kratiny prováděli na objektech : Stodola z Lidečka, Stodola z Lužné, Chlév z Velkých Karlovic. Bylo pokryto 339 m².

V návaznosti na práce prováděné z dotačního titulu architektonického dědictví byla z finančních prostředků VMP firmou Šindele, Ludvík Dorňák provedena výměna šindelové krytiny na chalupě a stodole z Valašské Polanky v areálu Valašské dědiny.

Následně byly prováděny nátěry šindelových střech v areálech Valašského muzea impregnačním olejem na dřevo Karbolinem extra plus v barvě palisandr a bylo natřeno firmou Frydrych Jaroslav, Na Faře 127, 756 05 Karolinka celkem 6 354 m² o finančním objemu za práci 266 665,- Kč a materiál 303 050,- Kč. Celkově vynaložilo Valašské muzeum za tyto práce 569 715,- Kč.

Pro tyto výše uvedené akce jsme připravovali projekty a závazná stanoviska, investiční záměry včetně Isprofinů pro Ministerstvo kultury, organizovali kontrolní dny, prováděli koordinaci s dodavateli staveb, zajišťovali přípravné práce související s realizací staveb, kontrolovali správnost faktur a financování akcí a na vybraných stavbách připravovali podklady pro stavební řízení včetně kolaudací.

NEJVĚŠÍ AKCE PROVÁDĚNÉ PRACOVNÍKY TECHNICKÉHO ÚTVARU V ROCE 2008

Stavební práce v okolí ředitelské budovy – Herličkova vila – bylo dokončeno vydláždění zpevněných ploch drobnou žulovou dlažbou, kolem které byly provedeny hrubé terénní úpravy. Byla provedena demontáž stávajícího oplocení zahrady a následně provedeny opravy betonových základů a podezdívek. Dále byla provedena kompletní montáž secesního sloupkového oplocení včetně ukončení ozdobnými hlavicemi, také byla vyrobena nová přístupová brána ze západní strany. Původní část oplocení (z jižní strany) byla taktéž demontována a přesunuta k muzejnímu parkovišti a slouží jako předělení mezi objektem Sušáku a zahradou ředitelské budovy. Všechny kovové plotové prvky byly opatřeny sjednocujícím šedočerným nátěrem. Uprostřed zahrady byl dokončen kovový secesní altán s lavičkami s dřevěným sedákem a opěrkou, který bude sloužit k uchycení popínavých růží. Pěší komunikace jsou nasvětleny nízkými kovovými světly.

Depozitář ve Frenštátě – v rámci stavebních prací, které byly prováděny z dotace Norských fondů jsme byli nuceni provést kompletní pročištění všech venkovních a vnitřních ležatých kanalizací včetně revizních šachet. Byly

prováděny sondy na kanalizaci a na obvodovém plášti jako příprava k projektové dokumentaci na celkovou sanaci a rekonstrukci objektu. Na schodišťovém prostoru se prováděla vyzdívka nových požárních příček s osazením požárních dveří ve schodišťovém prostoru včetně omítek a výmalby.

Stavba furgonu v Dřevěném městečku – byla provedena hrubá stavba, výkopy a betonáž základových pasů, vyzdívka kamenné podezdívky, montáž dřevěné nosné příhradové konstrukce, montáž dřevěného stropu včetně sedlového krovu, bednění a položení živičné krytiny na trojúhelníkové lišty. Dále byl vyzděn obvodový plášť do příhradové konstrukce z červených pálených cihel včetně vyspárování. Byla osazena venkovní vrata včetně kování.

Správní budova KD1, KD2 – v rámci celkové rekonstrukce ústředního vytápění, elektrorozvodů a vodoinstalace byly prováděny stavební práce v návaznosti na tyto technologie. Prováděli jsme zednické práce – vysekávání průrazů a drážek a následně zadržky, nové rozvody elektro a výmalba celé budovy.

Amfiteátr Valašská dědina – kompletní oprava pódia amfiteátru včetně šaten, kde byly vyměněny všechny nosné prvky dubovými a modřínovými novými konstrukcemi s řádnou impregnací impregnačním prostředkem Bochemit QB. A byly provedeny elektrorozvody.

V Mlýnské dolině byly provedeny opravy **lamfeštů na Hamru**, kde byla provedena výměna nosné konstrukce včetně fošnových výplní s perodrážkovými spoji. Také byla zprovozněna a vycentrována hamrová kladiva a dubové špalky pod ně. Tím dojde k zprovoznění kladiv pro návštěvníky.

Po celkové rekonstrukci **Janíkovy stodoly** realizační firmou jsme vyrobili nový a repasovali starší mobiliář v šatnách pro účinkující při programech Národopisného léta.

Bylo provedeno statické zajištění a opravy **Štramberských stodůlek** pro potřeby etnografického útvaru, které budou následně sloužit jako výstavní prostory pro návštěvníky muzea.

V návaznosti na výměnu šindelové krytiny z fondu architektonického dědictví byla pracovníky muzea provedena kompletní **výměna šindelové krytiny** na objektech :

- Amfiteátr v Dřevěném městečku - levá šatna a zvukařská kabina
- Jezerné 38 – obytné stavení, východní strana

Popis ostatních prací je podrobně rozepsán hodinově v rozborech činnosti jednotlivých oddělení.

PROGRAM ISO

1. Montáž a instalace II. etapy systému kontroly vstupu do jednotlivých prostor objektu depozitáře Frenštát p/Rad., Rožnovská čp. 1408.

Jednalo se o **investiční** prostředky MK z kapitoly ISO/A v rámci programu 434313 – Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví **ve výši 600 000,- Kč**. Skutečná cena realizované akce byla 600 732,- Kč. Z toho výše příspěvku investora-muzeum 732,- Kč, výše příspěvku od MK 600 000,- Kč.

Systém kontroly vstupu (SKV) kontroluje a reguluje přístup osob do objektu a jeho částí. Autorizovaným osobám umožní po identifikaci přístup do příslušných prostor, ostatním není přístup do těchto částí povolen. Vstupy do jednotlivých prostor jsou zajišťovány pomocí bezkontaktních čteček.

2. Revize elektrické zabezpečovací signalizace (EZS), elektrické požární signalizace (EPS) a opravy těchto systémů v objektech Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Jednalo se o **neinvestiční** prostředky MK z kapitoly ISO/A v rámci programu 434313 – Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví **ve výši 217 000,- Kč**. Skutečná cena realizované akce byla 507 343,50 Kč. Z toho výše příspěvku investora-muzeum 290 343,50 Kč, výše příspěvku od MK 217 000,-Kč.

STAVEBNĚ - TECHNICKÁ DOKUMENTACE

Činnost projekčního oddělení byla směřována jednak k stavebnětechnické dokumentaci vybraných objektů v terénu, jednak k zajištění všech potřebných podkladů a materiálů pro stavební a povolovací řízení, závazná stanoviska a kolaudací. Pracovníci oddělení se podíleli rovněž na zpracování investičních záměrů, grantových a dotačních titulů, případě dalších forem žádostí o financování některých projektů v rámci investiční a neinvestiční činnosti muzea i následného vyhodnocování akcí pro nadřízené orgány.

PROJEKTOVÉ PRÁCE

- Janíkova mandlovna – projektová dokumentace pro stavební povolení;
- Zastřešení šaten nad tesařskou halou - projektová dokumentace pro stavební povolení;
- Furgon v Dřevěném městečku – projekt pro stavební povolení;
- Vaškova hospoda – projektová dokumentace pro nové expozice, zaměření skutečného stavu, fotodokumentace;
- Obytné stavení Liptál č.p. 50 – projektová dokumentace stávajícího zaměření;
- Hodslavská stodola, prodejní stánek – projektová dokumentace pro stavební povolení, zaměření skutečného stavu, fotodokumentace;
- Jaroňkova galerie – rekonstrukce objektu – projektová dokumentace pro stavební povolení;

- Rekonstrukce kuchyně a hospody Na posledním groši - projektová dokumentace pro stavební povolení;
- Zakreslování inženýrských sítí do situací areálů VMP, - rozmístění prodejních stánků v Dřevěném městečku, výpočty zastavěných ploch a obestavěných prostor;
- Janíkova stodola, rekonstrukce – výkresová dokumentace pro vybavení šaten;
- Výměna střešní krytiny na objektu dílen LUV a stříkárny – projektová dokumentace pro ohlášení stavby;
- Rožnovské náměstí - zaměření a zakreslení výkladní skříně Solaříkova obchodu pro realizaci expozice v Sušáku;
- Stavební archiv - navedení seznamu projektů do programu Bach;
- Revize požárního vodovodního řádu, hasicích přístrojů, zajišťování ostatních revizí jako jsou revize elektro, přenosných el. zařízení, zvedacích zařízení, výtahů, tlakových nádob atd. ;
- Zadávací dokumentace a výběrová řízení na dotační tituly včetně vyhodnocování ve spolupráci s firmou pana Husáka, ale převážná část výběrových řízení byla provedena pracovníky technického útvaru.

DALŠÍ ČINNOSTI ZAJIŠŤOVANÉ TECHNICKÝM ÚTVAREM

Zajištěním všech právních záležitostí týkajících se chodu muzea, zejména pak majetkoprávní vztahy, smlouvy, přípravu výběrových řízení, jednání s katastrálním úřadem, s pojišťovny a ostatními subjekty byl také pověřen Technický útvar. Jeho pracovník v průběhu celého roku zajišťoval nebo se spolupodílel na vypracování potřebných směrnic a řádů muzea i zpracování podkladů a dokumentace pro TÚ, MK, Krajský úřad Zlínského kraje.

Do kompetencí Technického útvaru spadá také zajištění chodu centrálního skladu a dopravy osob i materiálu. Vozový park VMP zahrnující osobní automobily (Škoda Elegance, Š Octavie, Š Felicie a Škoda Fabia), také dopravní prostředky pro přepravu nákladu (Iveco, Liaz, P.V3S-Sroce, mikrobus Citroen Jumper). Nákladní dopravu zajišťují v rámci muzea (především pro potřeby Technického útvaru, ale také zemědělského oddělení) celkem 2 traktory, jejich stáří však vyvolává potřebu náročných oprav a údržby, které udržují stroje v provozu schopném stavu.

ODDĚLENÍ DOPRAVY, ENERGETIKY A POŽÁRNÍ OCHRANY

DOPRAVNÍ ČINNOST

Osobní doprava - OA

Ve srovnávaných letech jsou také ujeté kilometry realizovány stále se dvěma řidiči.

NÁKLADNÍ DOPRAVA

Nákladní auta – NA

Přehled spotřeby pohonných hmot, ujetých kilometrů a průměrné spotřeby litrů na 100 km dle jednotlivých vozidel..

Vykazované průměrné spotřeby u jednotlivých vozidel jsou značně ovlivněny poměrem ujetých kilometrů za různých provozních podmínek. V nejtěžším terénu může činit spotřeba PH až dvojnásobek normálu.

Vysoké procento přírážek bylo uplatněno u nákladního auta Praga V3S , kde ujeté km byly najeté v těžkém terénu s častým zajižděním a couváním.

Vozidlo	Ujeté Km	Spotřeba PH	100/Km spotřeba		PH Kč/1 Km
			2008	2007	
Iveco 1Z1 24-77	6.801	1.080,77	15,89	14,36	4,96
Liaz 150261 VS 80-91	2.097	781,03	37,25	38,78	11,62
Praga V3S-S VSA 06-12	742	535,59	72,18	39,48	22,52
Celkem r.2008	9.640	2.397,39			
r.2007	10.782				

Kolové traktory - KT

Přehled ujetých moto hodin (MTH), přepočít moto hodin na kilometry, spotřeby pohonných hmot a průměrné spotřeby u jednotlivých vozidel.

Vozidlo	Ujeté Km	Spotřeba PH	1MTH spotřeba		PH Kč/1 Km
			2008	2007	
Zetor 5211 VS 29-30	140/3.500	830,28	5,93	5,09	7,4
Zetor 6245 VS 32-36	135/3.375	740,86	5,49	5,42	6,85
Zetor Proxima Z01 23 74	340/8.500	1.805,40	5,31	5,03	6,63
Celkem r.2008	615/15.375	3.376,54			

Přepočtový koeficient z moto hodin na kilometry je 25!

Kolísavá spotřeba u jednotlivých kolových traktorů je způsobená různým zatížením motoru při prováděných přepravách a zemědělských pracích. Proto změny ve spotřebě (průměrné) není možné brát jako ztráty př. úspory.

ENERGETIKA

Elektrická energie – velkoodběr Rožnov pod Radhoštěm

Pro rok 2008 byl s podnikem ČEZ Prodej, Rozvodný závod Valašské Meziříčí sjednán odběrový diagram ve výši 421 420 kWh. Elektrické práce odběrové sazbě B4a. sledované období je u této sazby čtvrtletí. K překročení nedošlo v žádném období.. Při vysokém procentu spotřeby na vytápění a kolísavém počasí není možnost ani provést úpravy sjednaného množství, protože o změnu je možné požádat 30 dnů před započítáním sledovaného období (čtvrtletí). Celkem bylo v roce 2008 odebráno 437.802 kWh. při celkových nákladech 1.318.788,81 Kč. Průměrná cena za jednu kilowat hodinu činila 3,02 Kč, v roce 2007 to bylo 3,01 Kč za jednu kilowat hodinu.

Přehled čerpání el. energie – VO Rožnov pod Radhoštěm

Období	Plán kWh.	Skutečnost kWh.	Náklady Kč
I/IV	144.200	130.391	368.291,10
II/IV	92.310	85.609	281.806,74
III/IV	75.860	88.724	293.925,65
IV/IV	109.050	133.078	374.765,32
Celkem	421.420	437.802	1.318.788,81

Průměrná cena za 1 kWh byla v roce 2008: 3,01 Kč.

Elektrická energie – velkoodběr Frenštát pod Radhoštěm

Pro rok 2008 byl sjednán, s podnikem ČEZ Prodej a.s. odběr ve výši 133.500 kWh. V sazbě B12. U této sazby je sledované období jeden rok. Úpravu limitu je možné provést do 28.11.2008 kdy se dá celkem přesně odhadnout celková roční spotřeba. Celkem bylo v roce 2008 odebráno 75.470 kWh při celkových nákladech 270.062,96 Kč. Průměrná cena za jednu kilowat hodinu činí 3,58 Kč, v roce 2007 to bylo 2,34 Kč za jednu kilowat hodinu.

Přehled čerpání elektrická energie – VO Frenštát pod Radhoštěm

Období	Plán kWh.	Skutečnost kWh.	Náklady Kč
I/IV	60.000	52.999	162.241,39
II/IV	24.000	9.757	40.090,29
III/IV	5.500	5.944	24.123,45
IV/IV	44.000	6.770	43.607,83
Celkem	133.500	75.470	270.062,96

Průměrná cena za 1 kWh bylav roce 2008: 3,58 Kč.

Elektrická energie – maloodběř Rožnov pod Radhoštěm

Přehled čerpání elektrické energie a nákladů dle jednotlivých objektů:

Odběrné místo		kWh.	Kč
Jaroňková galerie		61.068	137.252,01
Jůvův dům		2.918	14.545,37
Zahradní domek		3.049	16.053,53
Kotlová Horní Bečva		2.455	10.125,50
Celkem r. 2008		69.490	177.976,41

Část nákladů byla fakturována odběratelům – Kotlová a Jaroňkova galerie – byt.

Elektrická energie – Pustevny - je fakturována přímo nájemci.

ZEMNÍ PLYN

Zemní plyn byl v roce 2008 čerpán v sedmi odběrných místech – Správní budova ředitelství – Sušák – KDI - KDII, Stolařská dílna – Tesařská dílna - Sklad, Wilkův dům, Jůvův dům, Vstup DM WC - Hospoda na posledním Groši – Vašková hospoda, Frenštát Depo a Sluneční dům. Náklady byly vypočteny dle ceníku Severomoravská plynárenská a.s.

Wilkův dům	4.708 M ³	56.496,- Kč
Sluneční dům	1.373 M ³	16.476,- Kč
Jůvův dům	2.055 M ³	24.660,- Kč
Stolařská dílna, Tesařská dílna a sklad	10.907 M ³	130.884,- Kč
Vstupní DM WC, Hospody DM	10.370 M ³	124.440,- Kč
Frenštát Depo	3.500 M ³	42.000,- Kč
Ředitelství, Sušák, KDI a KDII	40.182 M ³	482.184,- Kč
Čerpáno:	73.095M3	877.140,-Kč

Ø 12,- Kč/1m³ plynu

Část uvedených nákladů byla fakturována odběratelům: byty pan Bedřich Chuděj, slečna Jana Tichá v objektu Wilkova domu, nájemci Hospoda na posledním Groši a Hostinec u Vašků v Dřevěném městečku, Sluneční dům pan Milan Měrka a byt paní Markéty Šimčíkové ve Frenštátě pod Radhoštěm (centrální depozitář)

PITNÁ VODA – VODNÉ, STOČNÉ

Čerpání pitné vody v jedenácti odběrných míst:

-	KD I a KD II	140m ³
-	Jaroňkova galerie	214m ³
-	Vodojem stráž	3005m ³
-	Vodojem stráž VD	620m ³
-	Ředitelství	203m ³
-	Wilkův dům	250m ³
-	Jůvův dům	40m ³
-	Sluneční dům	155m ³
-	Tesařská hala a sklad	360m ³
-	Frenštát depo	220m ³
-	Živé hospodářství	51m ³
-	celkem za rok	5258 m³

Náklady

-	vodné	100.775,- Kč
-	stočné	73.485,- Kč
-	celkem	174.260,- Kč

Stočné nebylo účtováno v odběrných místech Stráž zadní vodojem – pitná voda a stráž HTP – požární voda. Pitná voda na Pustevnách je přefakturovaná přímo nájemci.

FAKTURACE ELEKTRICKÉ ENERGIE, ZEMNÍHO PLYNU A PITNÉ VODY V ROCE 2008

V přehledu jsou uváděny veškeré fakturované částky za jednotlivé dávky energií a pitné vody. Nejsou započteny pouze částky za odběr elektrické energie a pitné vody v pohostinském zařízení Libušín a Maměnka na Pustevnách. Přímá fakturace nájemci panu Vít Pavlovi za odebrání pitné vody a elektrické energie.

Přehled fakturace dle druhů energií:

El. energie	VO Rožnov pod Radhoštěm	186.257,- Kč
	MO Rožnov pod Radhoštěm	8.295,- Kč
El. energie – celkem		194.552,- Kč
Zemní plyn – Rožnov pod Radhoštěm		120.480,- Kč
Pitná voda - Rožnov pod Radhoštěm		26.343,- Kč
Fakturace – celkem r. 2008		341.375,- Kč

POŽÁRNÍ OCHRANA

V roce 2008 byly prováděny v oblasti požární ochrany všechny základní požadavky k zajištění požární ochrany v organizaci podle Zákon o požární ochraně č. 133/1985 Sb. a vyhláška MV č. 246/2001 Sb. O stanovení podmínek požární bezpečnosti.

Především se jednalo o provádění pravidelných kontrol, školení zaměstnanců a odborná příprava členů požárních hlídek. Dále byly provedeny revize přenosných hasících přístrojů – PHP, kontrola hydrantové sítě a tlakové zkoušky všech podzemních a nástěnných hydrantů.

Zakoupeno bylo 23 ks nových PHP, vyřazených 10 ks PHP. Revize PHP a dodávku nového materiálu pro objekty v Rožnově pod Radhoštěm a na Pustevnách zajišťovala firma Witra s.r.o. Suchdol n/O.

V objektu depozitáře Frenštát pod Radhoštěm prováděla revize a opravy firma Max Servis Hromůvka 1894 Hranice.

Byly provedeny revize a vymetení kouřovodu navšech objektech, které se nacházejí ve Valašském muzeu v přírodě firmou Kominictví - Zubří Jaroslav Machýček. Byla provedena revize a vyčistění plynových kotlů firmou Plynoservis Libor Koláček Zašová.

7. FINANCE

Ke dni 31.12.2008 má Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 135 stálých zaměstnanců.

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31.12.2008:

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	1		1	0,74
21-30 let	11	9	20	14,81
31-40 let	10	14	24	17,78
41-50 let	21	15	36	26,67
51-60 let	22	17	39	28,89
61let a více	13	2	15	11,11
Celkem	78	57	135	100
%	57,78	42,22	100	x

33 zaměstnanců je vysokoškolsky vzdělaných, 4 mají základní vzdělání, ostatní jsou vyučení, mají střední odborné a úplné odborné vzdělání.

Průměrný plat ve Valašském muzeu v roce 2008 činil Kč 14 297,-.

VMP nakládá s nemovitým a movitým majetkem České republiky s právem s ním hospodařit. Máme právo tento svěřený majetek držet, užívat jej a nakládat s ním v souladu s právními předpisy a Zřizovací listinou.

Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek odepisujeme rovnoměrně, v souladu se ZDP, po celou dobu jeho používání.

Majetkem, který se neodepisuje jsou sbírky a sbírkový předměty, zacházení s nimi se řídí zvláštním režimem. Neodepisují se pozemky, vedeme je na účtu 031, dále se neodepisují umělecká díla, která vedeme na účtu 032.

Hospodaříme s peněžními prostředky získanými hlavní činností a s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem – Ministerstvem kultury ČR. Dále hospodaříme s prostředky svých fondů a s dary od fyzických i právnických osob.

POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY:

Vysokou pohledávku, která je předmětem právního vymáhání, ve výši 960 273,35 Kč, máme za nezaplacené nájemné a služby s ním spojené za pronájem HoNPG z roku 2004. Závazky po lhůtě nemáme, platíme ve stanoveném termínu.

ROZPOČTOVÉ ÚPRAVY:

Na provoz jsme od Ministerstva kultury dostali celkem **49 127tis.Kč**, původní rozpočet zněl na částku 34 900tis. Kč.

18 úprav rozpočtu v roce 2008 představuje částku **14 227tis.** Kč, z toho **11 343tis.** Kč jsou prostředky účelové. Kromě toho bylo ještě 9 RÚ na prostředky investiční, ve výši **72 765tis.**Kč + **2 389tis.**Kč z RF MK.

Pro rok 2008 jsme měli závazky vůči státnímu rozpočtu ve výši 7 305tis.Kč, z toho odvod z prodeje nemovitostí ve výši 6 661tis.Kč a 644tis.Kč pro odvod z odpisů.

Počátkem roku 2008 jsme majetek prodali a částku ve výši 6 661tis.Kč + zůstatkovou hodnotu prodaných nemovitostí ve výši Kč 645 121,35 jsme odvedli na příjmový účet MK 115-3424001/0710 do 10-ti dnů po připsání částky na náš účet.

Rovněž podmiňující ukazatel ve výši Kč 15tis.Kč na rozšíření obrazových charakteristik oborových částí sbírky v Centrální evidenci sbírek MK byl splněn.

Doplnění provozních prostředků v celkové výši 3 631tis.Kč, z toho:

1 597 tis. Kč platy zaměstnanců, zák.soc.pojištění a zák.soc.náklady

1 287 tis. Kč na profinancování doúčtování účetních odpisů podle odpisového plánu

500 tis. Kč ISO PZAD Výměna šindelové střešní krytiny na objektech VMP

30 tis. Kč ISO přesná váha OHAUS

217 tis. Kč ISO revize a opravy zabezpečení v objektech VMP

Kulturní aktivity celkem 404 tis.Kč, z toho:

10 tis. Kč na projekt O Valašského Primáška

100 tis. Kč Popularizace, prezentace, demonstrace a předvádění zpracovatelských technologií a lidových řemesel

244 tis. Kč Vydání publikace PhDr.Doc.Ludvíka Kunze, CSc-Lidové hudební nástroje

50 tis. Kč na Život očima písní-folklorní setkání k 70.životnímu jubileu Jana Rokyty

Věda a výzkum celkem 453 tis.Kč:

453 tis.Kč Tradice rukodělné a řemeslné výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace.

Účelové prostředky uvolněné z limitu 9822 – celkem 9 739tis.Kč , z toho:

662 tis. Kč na projekt INTERREG „Vzájemná spolupráce a propagace kulturního dědictví v partnerských muzeích – Liptovské muzeum v Ružomberku a VMP Rožnov pod Radhoštěm“

6 277 tis. Kč na projekt financovaný z norských fondů „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“. Z rozpočtové úpravy v celkové výši 10mil. Kč zůstalo 3723tis.Kč v RF MK.

2 800 tis. Kč na opravu fasády na Libušíně a zprovoznění kachlových kamen

Investiční dotace činily celkem 75 153 tis.Kč, z toho:

8 028 tis. Kč	na projekt „Muzeum v přírodě a lidová kultura....“ spolufinancování
46 325 tis. Kč	na projekt „Muzeum v přírodě a lidová kultura...“ předfinancování
3 543 tis. Kč	na rekonstrukci havarijního stavu topení ve správní budově a hale
2 054 tis. Kč	na rekonstrukci radnice v DM
315 tis. Kč	na opravu havarijního stavu střechy na tesařské hale
550 tis. Kč	na stavební úpravy v depozitáři ve Frenštátě pod Radhoštěm
1 531 tis. Kč	na výměnu střešní krytiny na budově LUV a stříkárně
797 tis. Kč	na pořízení úložných systémů pro sbírkový fond domácnosti
5 000 tis. Kč	na stavební úpravy na depozitáři ve Frenštátě pod Radhoštěm
238 tis. Kč	na pořízení frézky tloušťkovací RTF 630
674 tis. Kč	na opravu střechy na Kopečkově vile
557 tis. Kč	na pořízení úložných systému pro sbírkový fond keramika
1 164 tis. Kč	na pořízení přístupového systému do areálů
701 tis. Kč	na vybavení restaurátorsko-konzervačního pracoviště ve Frenštátě p.R.
688 tis. Kč	z ISO na komplet úložného systému depozitářeč.316a
600 tis. Kč	z ISO na zabezpečení objektů – depozitář Frenštát pod Radhoštěm

Kč 2 388 tis.Kč bylo z RF MK z roku 2007, z toho:

345 tis.Kč	na rekonstrukci topení ve správní budově, tato částka byla čerpána z RF z roku 2006, zůstatek Kč 776 700,- zůstal v RF MK pro další období.
315 tis.Kč	oprava havarijního stavu střechy na Libušíně na Pustevnách
858 tis.Kč	oprava havarijního stavu střechy na tesařské hale, LUV
870 tis.Kč	na pořízení – doplatek přístupového systému do areálů VMP

Všechny investiční peníze se nám nepodařilo proinvestovat, na rok 2009 nám zůstala částka Kč 147 262,50 z akce „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“ a částka Kč 668,- z RF roku 2008 zůstala na rok 2009 z dotace na akci Přístupový systém do areálu VMP.

V RF MK z roku 2006 zůstala částka Kč 776 700,- z akce Pustevny – čistírna odpadních vod a studna z důvodu nevyjasněných majetkoprávních vztahů.

Ostatní investiční prostředky jsme účelně a hospodárně použili na určené akce.

FONDY EHP/NORSKO

VMP realizuje projekt „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“, který je podpořen z finančního mechanismu EHP/Norska. Celkové náklady projektu činí 3 159 847 EUR. 85 % těchto nákladů bude kryto z příspěvku Norského finančního mechanismu, dofinancování ve výši min. 15% celkových nákladů bude hrazeno z příspěvku MK ČR. Práce na realizaci grantu byly zahájeny v březnu 2007, smlouva mezi MKČR a VMP o poskytnutí prostředků na spolufinancování byla podepsána 10.7.2007.

Finanční prostředky jsou uvolňovány MK v rámci programu ISPROFIN 234 114 – Podpora záchrany, obnovy a revitalizace kulturních památek – EHP/Norsko.

V průběhu roku 2008 byly v souladu se schváleným harmonogramem projektu realizovány práce na výstavbě objektů v areálu Valašská dědina, kde bylo proinvestováno celkem:

54 352,738 tis. Kč **investičních** prostředků, z toho:

46 325 tis. Kč určené na předfinancování výdajů projektu

8 027,738 tis. Kč určené na spolufinancování výdajů projektu

147,262 tis. Kč zůstalo v RF MK nedočerpaných investičních prostředků z důvodu nedořešené faktury z konce minulého roku z fy ASEP z Holešova.

V rámci **neinvestičních** nákladů v celkové výši 6 277,3 tis.Kč byly realizovány především práce zaměřené na výzkum a přípravu expozic v objektech, na předepsanou publicitu projektu, na osobní náklady za práce s projektem spojené, na pořízení drobného majetku. Z toho:

2 000 tis. Kč určené na spolufinancování výdajů projektu

4 277,3 tis. Kč určené na předfinancování výdajů projektu

3 722,7 tis. Kč zůstalo v RF MK jako nedočerpané neinvestiční prostředky, které použijeme v roce 2009.

V souladu s pravidly pro čerpání grantu VMP předkládá Národnímu kontaktnímu místu pravidelné čtvrtletní zprávy (PIR) o postupu realizace projektu a o čerpání finančních prostředků.

HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK:

Výsledkem hospodaření VMP v roce 2008 je zisk ve výši **Kč 594 432,57**.

Ministerstvo kultury nás dotovalo 67,76 %, ostatní náklady, zbylá % z celkové výše

Kč 72 806,33, jsme hradili z vlastních výnosů.

Nejvyšší položkou v nákladové části jsou osobní náklady, tvoří 44,7 % celkových nákladů.

Další vysokou položkou je spotřeba materiálu. Tato položka zahrnuje materiál k zajištění provozu VMP, šindel na opravy střech na muzejních objektech, materiál na opravy a udržování objektů, pohonné hmoty, čisticí a úklidové potřeby, pořízení drobného majetku do nových objektů, ochranné oděvy a další.

Vysoké částky musíme vydávat na opravy předmětů a budov, opravy EPS a EZS, revize a další, abychom uchovali a udržovali objekty valašského muzea v provozuschopném a dobrém stavu.

Další vysokou nákladovou položkou jsou odpisy majetku, od 1.1.2009 přikročíme ke změně způsobu odepisování. Odpisy jsme prováděli v souladu se zákonem o dani z příjmu, nyní vycházíme z předpokládané životnosti, jedná se především o budovy a stavby, ale také vozidla, systémy jako jsou docházkový, depozitní, regálový a jiné. Vyhodnotíme každý nakoupený majetek podle životnosti a hodnota odpisů činí 1% pořizovací ceny měsíčně. Odepisujeme lineárním způsobem podle doby užívání. Tím značně snížíme objem měsíčních a následně celkových odpisů.

Ve výnosech je nejvyšší položkou tržba ze vstupného, činí 53,69% z celkových vlastních výnosů. Významným zdrojem našich příjmů je výnos z nájemného námi nevyužívaných prostor, tržby z prodeje tradičních výrobků, suvenýrů a dalšího zboží v naší prodejně LUV, v neposlední řadě výnos z reklamy.

Výnosy nám výrazně navýšila aktivace režijních nákladů při uvedení nových objektů do užívání. Jsou to: Herličkova vila (ředitelská budova), inženýrské sítě v DM, nový vstup do DM a dětský kout v areálu Dřevěné městečko.

Výnosy nám také vylepšila dotace ze Státního zemědělského intervenčního fondu ve výši Kč 204 809,91.

Mzdové prostředky:

Limit pro mzdové náklady roku 2008 byl: 23 462 tis. Kč:

- z toho na platy 22 714 tis. Kč
- na OON 748 tis. Kč

Limit na platy byl překročen o 447 133,- Kč, rozdíl jsme pokryli z FO, limit pro OON byl do koruny dodržen. Stanovený přepočtený počet pracovníků 135 lidí jsme dodrželi.

8. NORSKÝ GRANT - MUZEUM V PŘÍRODĚ A LIDOVÁ KULTURA V NOVÝCH FORMÁCH PREZENTACE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

V únoru 2007 rozhodla Kancelář finančních mechanismů v Bruselu o udělení grantu Valašskému muzeu v přírodě ve výši 2 685 870 EUR na řešení projektu „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“. Uvedená částka představuje 85% celkových oprávněných nákladů na projekt. Průběžné financování a pokrytí zbývajících 15% nákladů bude hrazeno z prostředků MKČR na základě smlouvy ze dne 10.7.2007.

Projekt je rozdělen do čtyř aktivit. V rámci první probíhá dostavba Valašské dědiny (Formanská usedlost, Evangelický kostel, škola a Hospoda s kupeckým krámem), Mlýnské doliny (Hospodářský objekt u mlýna, Kovárna, Obytný dům z Trojanovic a tzv. „Živý dům“) a rekonstrukce nejstaršího objektu muzea – Vaškovy hospody. .

Cílem druhé aktivity je zajištění technického zázemí expozic (vybudování elektronického požárního a zabezpečovacího systému, vybudování nového konzervátorského pracoviště a rekonstrukce Janíkovy stodoly pro účely multimediálních prezentací zvykoslovných pořadů).

Třetí aktivita je zaměřena na výzkumné práce a přípravu expozic v nových objektech. V jejím rámci je budována stálá expozice s názvem „Městečko pod Radhoštěm“.

Čtvrtá aktivita pokrývá administraci a řízení projektu, propagaci a zajištění externích služeb (audity, supervize).

V průběhu roku 2008 úspěšně pokračovala realizace projektu „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“, který je financován s podporou Norského finančního mechanismu. V průběhu roku byly realizovány práce v celkové hodnotě 62 156 043 Kč (2 501 343 EUR). Od začátku realizace projektu bylo proinvestováno celkem 86 359 306 Kč (3 413 033 EUR). Vzhledem k poklesu kurzu EURa vůči CZK došlo ještě před ukončením realizace k překročení celkové výše grantu v EUR. Vzhledem k nárůstu cen především u stavebních prací došlo k celkovému navýšení nákladů na realizaci projektu také v CZK. K 31.12.2008 činí náklady potřebné na dokončení projektu celkem 19 422 539 Kč.

V areálu Valašské dědiny byla dokončena výstavba nových objektů: Hospody s kupeckým krámem a porážkou ze Zděchova, kostela z Huslenek a školy z Velkých Karlovic-Miloňova. Objekty obytného domu z Nového Hrozenkova č.60 a Formanské usedlosti z Velkých Karlovic byly přesunuty do nových lokalit a v rámci Vánočních programů 2008 zpřístupněny veřejnosti. Všechny tyto objekty byly řádně zkolaudovány a připraveny pro instalaci expozic.

V areálu Mlýnské doliny byl dokončen hospodářský objekt z Velkých Karlovic a přesunuta zvonička z Dolní Bečvy. Stavby dalších tří objektů (kovárna z Horní Lidče, Obytný dům z Trojanovic a tzv. „Živý dům“ jsou před dokončením.

Před dokončením je rovněž trvalá expozice s názvem „Městečko pod Radhoštěm“ v objektu „Sušák“. Na veškeré stavební práce průběžně navazuje příprava sbírkových předmětů pro jejich instalaci v nových expozicích a rozsáhlé práce výzkumné a dokumentační.

V časovém předstihu byla ukončena modernizace Janíkovy stodoly pro účely multimediální prezentace zvykoslovných programů. V termínu byla řádně dokončena také rekonstrukce konzervátorského pracoviště ve Frenštátě. Nedílnou součástí projektu bylo rozšíření a modernizace elektronického zabezpečovacího a požárního systému.

Úspěšně pokračovala spolupráce s partnerem projektu – Norským Institutem lidových řemesel (NHU), který je součástí muzea v přírodě Maihaugen v Lillehammeru. V roce 2008 se uskutečnily 4 společné akce. Dva workshopy (Rožnov 21. – 25.4., Lillehammer 6. – 12.10.) zaměřené na rekonstrukci a uchování objektů lidové architektury a dvě návštěvy norských pracovníků ve VMP. V rámci první návštěvy předvedli své umění kováři z NHU na programové akci „Den řemesel a kovářů“ ve VMP. Druhá návštěva se uskutečnila v prosinci v rámci Vánočních pořadů. Kromě seznámení se s prezentací vánočních obyčejů provedli zástupci NHU také expertní posouzení dokončených objektů. Na financování partnerské spolupráce s NHU získalo Valašské muzeum grant z „Fondu technické asistence“ ve výši 32 419 EUR na období 7/2008 – 12/2010. Průběžné výsledky partnerské spolupráce mezi VMP a NHU byly prezentovány na semináři o partnerství pořádaném 11. září v Praze Ministerstvem financí ČR a Norskou ambasádou.

SANACE A REHABILITACE VAŠKOVY HOSPODY

Vaškova hospoda je nejstarším dochovaným roubeným objektem na východní Moravě. Podle dochovaných materiálů byla vystavěna v první polovině 17. století. Prezentuje způsob životních podmínek obyvatel venkovského maloměsta.

Po dokončení projektu se objekt Vaškovy hospody stane plnohodnotným expozičním celkem, který bude prezentovat tradiční podobu hostinského zařízení provozované měšťanskou rodinou, kdy se sféra soukromá bezprostředně prolíná s oblastí veřejné pohostinské služby. Zvláštní pozornost bude v rámci expozice věnována lázeňským hostům, kteří po celé 19. století přijížděli do rožnovských lázní.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum

- b) analýza stavu jednotlivých konstrukčních prvků roubené stavby, provedení dendrochronologického průzkumu a identifikace jednotlivých vývojových fází stavby;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů; výběr, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových předmětech, obrazová dokumentace sbírkových předmětů.
- d) libreto a scénář nové expozice
- e) stavebně technická činnost - bylo provedeno kompletní dokončení přístavby sociálního zázemí pro personál a návštěvníky hospody – vyzdívky obvodového pláště, montáž dřevěné stropní konstrukce a pultové stříšky dřevěným štípaným, ručně opracovaným, impregnovaným šindelem. Dále byly provedeny rozvody elektro, vody a kanalizace. Poté následovaly vnitřní omítky, keramické obklady a dlažby a nátěry. Poté následovala kompletace interiérového osvětlení, zařizovacích předmětů a topení. Obvodová plášť sociálního zařízení byl opatřen dřevěným obkladem ze širokých smrkových desek na polodrážku. Dále byly do jednotlivých místností vyrobeny a osazeny vstupní dveře s ručním kováním.

Taktéž jsme se podíleli na spolupráci při osazování vzduchotechnických jednotek a rozvodů potrubí, kdy jsme prováděli prostupy v interiéru samotné hospody. Provedli jsme výměnu dožilého dřevěného schodiště do 2.nadzemního podlaží, které bude nad lokálem následně po provedené stavebních úprav sloužit jako expozice.

TRANSFER DOMU Z NOVÉHO HROZENKOVA Č. 60 S VYBUDOVÁNÍM A ZPŘÍSTUPNĚNÍM EXPOZICE

Originální objekt domu rolníka z Nového Hrozenkova z první poloviny 19. století byl již v 70. letech 20. století zachráněn před nenávratným zničením a přenesen do Valašského muzea v přírodě

Po realizaci transferu bude objekt roubené usedlosti z Nového Hrozenkova č. 60 uzavírat budování stavby dílčího expozičního celku areálu Valašské dědiny – tzv. Hrozenkovskou terasu.

Výstupy:

- a) historicko-archivní
- b) analýzu stavu jednotlivých konstrukčních prvků roubené stavby, vyhodnocení případného poškození jednotlivých stavebních prvků,
- c) libreto a scénář nové expozice
- d) fotodokumentace realizace expozice a sbírkových předmětů
- e) zprovoznění expozice k 8.12. 2008
- f) stavebně technická činnost - byly prováděny všechny dokončovací tesařské, zednické práce. Kompletní konzervace a impregnace celého objektu, a ztónování nových prvků na obvodovém plášti s částečným rozdílem barevného odstínu, aby bylo patrné, které prvky jsou nové. Prováděly se dřevěné podlahy ve chlívků a přístodolku, rozčlenění pro

kozu, kravku a prase, také pro slepice a psa. Bylo provedeno kompletní vyspárování mezi trámy spárinkami, obložení oken, dveří, vrat, opravy a repasé oken a dveří včetně kování, opravy štitových stěn, výroba schodů na půdu a dřevěné jámy na brambory.

Byla vybetonována nová nosná základová deska pod pec. Samotná pec byla vyzděna v kopii jako původní tradiční technologií při plné funkčnosti. Dále následovala vyzdívka celého komínového cihelného tělesa nad střešní konstrukci a osazení kamenné šledy jako zakončení komínové hlavice. Dále se prováděly v interiéru – jizba včetně pece – vápenohliněné omítky a nátěry. V jizbě, komoře a v patře nad jizbou se taktéž prováděla dusaná hliněná a plevy prokládaná podlaha. Na podsínku byla provedena kamenná oblázková dlažba z říčního kamene z místní řeky a vstup z kamenného pískovcového schodiště. Celý objekt je opatřen systémem EPS a EZS. Okolo celého objektu byly provedeny terénní úpravy.

TRANSFER FORMANSKÉ USEDLosti Z VELKÝCH KARLOVIC-JEZERNÉHO S VYBUDOVÁNÍM A ZPŘÍSTUPNĚNÍM EXPOZICE POVOZNICTVÍ

Soubor originální staveb usedlosti rolníka a povozníka z Velkých Karlovic – údolí Jezerné, zahrnuje roubený přízemní obytný dům, chlév a stodolu. Původně byl součástí většího celku (tzv. kuly – tj. shluku usedlostí vzájemně propojených příbuzenskými i ekonomickými vazbami). Z původního místa byl přenesen do Valašského muzea v přírodě a provizorně umístěn do areálu Valašské dědiny.

Po realizaci transferu bude soubor staveb zajímavým dokladem propojení zemědělské činnosti majitele s doplňkovým zaměstnáním v podobě povoznictví.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum
- b) analýza stavu jednotlivých konstrukčních prvků roubené stavby, vyhodnocení poškození jednotlivých stavebních prvků,
- c) stavebně-technický projektu transferu a nového umístění;
- d) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů;
- e) zhotovení kopií sbírkových předmětů;
- f) libreto a scénář nové expozice;
- g) fotodokumentace realizace expozice a sbírkových předmětů;
- h) realizace nové expozice;
- i) Prezentace realizace rekonstrukčních prací a výsledků v odborném tisku, na odborných seminářích a vědeckých konferencích;
- j) zprovoznění expozice k 8.12. 2008;
- k) stavebně technická činnost
 - Obytné stavení – byla provedena vyzdívka pece podle podkladů vycházejících z původního místa, pec a komínové těleso byly

vyvložkovány tak, aby splňovaly požární normy. Komín nad střechou byl dozděn kamenným zdivem a vyspárován. Z horní strany od krovu je opatřen plechovým obložením. Dále se prováděly vnitřní omítky na lafkování a vápenná výmalba. V jizbě byla provedena nová dřevěná podlaha ze širokých smrkových fošen. V komoře a na půdě byly provedeny hliněné dusané podlahy. Před omítkami byly realizovány elektrorozvody včetně automatického vytápění podlahy a stěn v jizbě. Stolařsky byly upraveny a repasovány výplně otvorů – okna, dveře.

- Přístřešek pro povozy – bylo provedeno stěnkování a mechování, dřevěné obložení přístavku, ve kterém bylo vybudováno WC pro obsluhu koní včetně výstroje vodoměrné šachty, kompletace elektrorozvodů. V konírně byla položena dřevěná povalová podlaha a samotné zázemí pro koně včetně úpravy a repasé vstupních dveří. Před vstupem do konírny byla vybudována kamenná šledová dlažba. Před objektem bylo vybudováno nové kamenné hnojiště, pod kterým je osazena nová záchytná jímka na močovinu.
- Stodola – dokončení stavebních tesařských prací a povrchových úprav.
- Ve všech objektech byly dokončeny práce na EPS a EZS, taktéž byla provedena impregnace obvodových plášťů a nátěry šindelových střech impregnačním olejem na dřevo. V jejich okolí byly provedeny hrubé terénní úpravy.

REALIZACE STAVBY A EXPOZICE EVANGELICKÉHO KOSTELA Z HUSLENEK

Vědecká rekonstrukce zaniklého objektu evangelického kostela z Huslenek. Původní roubený objekt vybudován v místě zvaném Na Darebni v 80. letech 18. století. Představuje typickou ukázkou tzv. tolerančního typu kostela, vybudovaného na základě právní normy Tolerančního patentu umožňujícího praktikování i nekatolického vyznání v českých zemích. Vyznačuje se jednoduchostí stavebního projevu charakteristického pro tento typ staveb.

Rekonstrukce stavby reprezentující specifický rys sakrálního stavitelství regionu. Podobný objekt je v terénu dochován v originální podobě pouze v jediné lokalitě (Velká Lhota). V areálu vesnických taveb Valašská dědina bude společně s přílehlým evangelickým hřbitovem vytvářet sakrální okrsek, který v expozičním areálu doposud chyběl.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum;
- b) stavebně-technický projektu;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu;

- d) realizace závěrečné historicko-etnografické studie tolerančního kostela a protestantské, respektive luterské, církve z Huslenek, technického scénáře a průvodcovského textu
- e) podklady pro církevní obřady při zpřístupnění toleranční modlitebny
- f) digitalizace a archivace získaného pramenného materiálu do fondů VMP;
- g) akvizice pro vybavení interiéru protestantského kostela pro období přelomu 18. a 19. století na Valašsku (mobiliář, textilie, drobný inventář, náboženská literatura apod.) a zpracování podkladů pro zařazení do sbírek VMP, včetně 2stupňové dokumentace získaných artefaktů
- h) realizace specifických rekonstrukčních, restaurátorských prací a výroby replik (výmalba, nosníky, schodiště, mobiliář aj.)
- i) probíhající konzultace nad projektovou dokumentací VMP (stavební plány, stavební technologie, elektroinstalace apod.) s realizačními firmami BS Vsetín a JUROUS; kolaudace stavby
- j) podklady pro odvodnění a terénní úpravy
- k) prezentace realizace rekonstrukčních prací a výsledků v odborném tisku, na odborných seminářích a vědeckých konferencích
- l) stavebně technická činnost –
 - Prováděly se práce v interiéru stavby - hutnění podkladu a položení kamenné dlažby do pískového lože. Následně se prováděly dokončovací práce jako je broušení vnitřních stěn roubenky, stěnování a sparinkování, mechování stěn obvodového pláště, vymazání hliněnou maltou včetně bílení. V patře byly provedeny výdřevy a montáž zábradlí pavlače včetně konstrukce dřevěného schodiště, výroba mobiliáře, dřevěných oken včetně skleněných vitráží a nových vstupních dveří opatřených kovářsky upraveným kováním a byl použit starý zámek. Byly vyrobeny a osazeny dřevěné lavice a pódium pod oltář, výroba a montáž celodřevěné kazatelny s dřevěnými výstupními schody.
 - Vně objektu kostela se provádělo dokončování venkovních detailů stavby – podbití bedna, dřevěná konstrukce stříšky nad novými vstupními dveřmi pokryta štípaným šindelem. Na hřebenu valbové střechy byl osazen hromosvod s jímacími tyčemi a uzemněním. Vedle jímacích tyčí byly osazeny keramické korouhve, vyrobené dle dochované dokumentace. Nakonec byly provedeny hrubé terénní úpravy včetně vyspádování od budovy.
 - Dne 4.12.2008 proběhlo kolaudační řízení.

STAVBA VESNICKÉ ŠKOLY Z VELKÝCH KARLOVIC - MILOŇOVA S VYBUDOVÁNÍM A ZPŘÍSTUPNĚNÍM EXPOZICE ŠKOLSTVÍ

Vědecká rekonstrukce venkovské školy z poslední třetiny 19. století. Originální roubený přízemní objekt z poslední třetiny 19. století se na původním místě nedochoval. Stavba je realizována na základě dochovaných archivních dokumentů. Reprezentuje typ veřejné budovy, do jejíž podoby se promítla

tradice tradičního lidového stavitelství i novější zvyklosti veřejných staveb. Umístění malé zvoničky na střechu objektu za účelem zvukové signalizace (ranní, polední a večerní zvonění, mimořádné události atd.).

Vybudování samostatného objektu školy umožní rozšířit nabídku tématického zastoupení expozic areálu venkovských staveb Valašské dědiny o veřejnou stavbu přibližující podobu jednotřídní venkovské školy z poslední třetiny 19. století i sociální podmínky učitelů z této doby.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum; zpracování stavebně-technického projektu, který by využil archivní kresebnou dokumentaci z konce 19. století;
- b) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů;
- c) akvizice pro vybavení interiéru a zpracování podkladů pro zařazení do sbírek VMP, včetně 2stupňové dokumentace získaných artefaktů;
- d) digitalizace a archivace získaného pramenného materiálu do fondů VMP;
- e) libreto a scénář expozice;
- f) stavebně technická činnost - Byla provedena kompletace střechy dřevěným ručně opracovaným šindelem, opatřena impregnačním nátěrem, vyzdívka komínového tělesa včetně omítky a osazení kamenné šlehy jako ukončení komína. Z horní strany od krovu je opatřen plechovým obložení. Také byla dokončena konstrukce dřevěné zvoničky včetně osazení zvonu, který byl dodán zvonářskou firmou pana Tkadlece z Halenkova. V interiéru a exteriéru bylo provedeno lištování roubených obvodových stěn, montáž dřevěného fošnového záklopu stropu, taktéž dřevěné fošinkové smrkové podlahy. Byla dokončena nosná rámová konstrukce venkovního přístavku s obitím širokými smrkovými deskami na polodrážku. Byla provedena vyzdívka vnitřní cihelné zdi, dále se prováděly vnitřní omítky na lafkování a vápenná výmalba. Před omítkami byly realizovány elektrorozvody včetně automatického vytápění podlahy a stěn učebny. Také byly vyrobeny a osazeny výplně otvorů – okna, dveře dle dochované původní fotodokumentace. Dne 4.12.2008 proběhlo kolaudační řízení.

SOUBOR STAVEB TVOŘÍCÍCH OBECNÍ HOSTINEC, OBCHOD A PORÁŽKU

Vědecká rekonstrukce atypické hospodářské jednotky venkovského společenství v podobě hostince s doplňkovým provozováním obchodu a porážky. Obytný roubený dvoutraktový dům z první poloviny 19. století byl v následujících desetiletích přizpůsobován podnikatelským aktivitám jeho majitelů – hostinské činnosti, doplněné později i kupeckým krámem.

Tímto hospodářským celkem získá expoziční areál venkovských staveb Valašská dědina na historické úplnosti a věrohodnosti. Společně se školou a sakrálním okrskem bude reprezentovat veřejno-právní složku fungování

venkovského společenství. Objekt je uzpůsoben aktivitám, které budou v souladu s jeho původním posláním – tj. restauračnímu provozu.

Výstupy:

- a) historicko-archivní;
- b) stavebně-technický projektu;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů;
- d) etnograficko-historická studie;
- e) zhotovení replik sbírkových předmětů pro expoziční vybavení hospody a kupeckého krámu
- f) libreto a scénář expozice;
- g) fotodokumentace realizace expozice a sbírkových předmětů;
- h) realizace nové expozice;
- i) stavebně technická činnost
 - Hospoda - bylo provedeno stěnkování a mečování, vyzdívka přiček, výroba podlah, záklop stropu, rozvody elektro a slaboproudu. Provádění povrchových úprav – omítky, keramické obklady a dlažby, stolařské práce, kompletace podkroví – obklady, zakrytování rozvodů vzduchotechniky, podlahy, výroba oken, dveří a vnitřního mobiliáře. Bylo provedeno dokončení vnitřních instalací, vzduchotechniky pro kuchyň, a následně provedení povrchových úprav – omítky, keram. obklady kuchyně, dlažby. Provádění hrubých terénních úprav kolem objektu a vyrovnávacího kamenného schodiště.
 - Stodola - vyzdívka obvodových zdí a kamenných pilířů, kamenné a roubené konstrukce včetně výdřev, dřevěného stropu, dřevěného krovu včetně krytiny. Vyzdění dispozic sociálního zázemí, provedení rozvodů ZTI a elektro, výplně otvorů. Spárování fasády a venkovní omítky, hrubé terénní úpravy.
 - Ledovna - dokončení kamenného soklu, provedení krovové konstrukce a laťování včetně montáže dřevěné šindelové krytiny, provádění spárování kamenného zdiva a vnitřní podlahy, venkovní dřevěné obklady, kompletace dveří, povrchové úpravy.
 - dne 4.12.2008 proběhlo kolaudační řízení.

STAVBA HOSPODÁŘSKÉHO OBJEKTU U TOMKOVA MLÝNA

Vědecká rekonstrukce hospodářské jednotraktové roubené hospodářské budovy, která byla v 60. letech 20. století zakreslena v rámci hospodářského zázemí tzv. Tomkova mlýna v obci Velké Karlovice, údolí Podfaté. Vytvářel hospodářské zázemí pro specifický druh hospodaření majitele mlýna, pily a valchy a zahrnoval: stodolu, chlěvy, stodolu (mlat s přístodůlky), skladovací prostory pro suchou píci a vozovnu. Umístění objektu bylo vybráno s ohledem na historické skutečnosti, terén i hospodářské mechanismy na usedlosti v minulosti fungující. V prostoru za objektem bude naznačen rolnický sad (cca 3-5 stromů) s tradičními odrůdami jádřovin a peckovin a malá zahrádka.

Vybudováním objektu získá expoziční areál technických staveb Mlýnská dolina nový objekt, který v rámci technických staveb pocházejících z Velkých Karlovic – Podřatého (vodná mlýn, valacha na zpracování sukna a pila) doplní stávající soubor o chybějící článek, reprezentující provozně-hospodářské zázemí. Komplex staveb z Velkých Karlovic tím získá na věrohodnosti a úplnosti).

Výstupy:

- a) doplňkový historicko-archivní výzkum;
- b) stavebně-technický projekt.
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů;
- d) scénář a libreto nové expozice;
- e) stavebně technická činnost –
 - v zimních měsících byla provedena příprava materiálu výběrem vhodné kulatiny z místních lesů. Po převozu do areálu VMP bylo započato s opracováním kulatiny a to tesáním a odkorňováním. Poté následovala montáž roubené konstrukce stavby včetně krovu v tesařské hale. Při sestavování obvodového pláště, při tvoření technických detailů v konstrukci byla použita dochovaná fotodokumentace a vše bylo konzultováno s odborným etnografickým garantem objektu.
 - dále byly provedeny hrubé terénní úpravy a modeláž okolí objektu pro jeho osazení v terénu. Byly provedena výkopy a betonáž základů pod stavbu včetně drenáže pro odvod dešťové vody. Poté byla provedena vyzdívka kamenných základů pod stavbu.
 - dále následovaly práce v rámci workshopu a spolupráce s našim partnerským muzeem v Maihaugenu, kdy pět Norských tesařů spolupracovalo s pracovníky muzea na těchto pracích dle našich tradičních postupů. A to označení všech prvků, demontáž a následně převoz z tesařské haly a jeho montáž na místě již připravených kamenných základů. Po osazení krovů prováděli naši partneři taktéž montáž šindelové krytiny.
 - následně byly provedeny dokončovací tesařské práce, jako je mechování, spárinkování, úpravy povrchů olejovými nátěry, výroba a osazení vrat, montáž dřevěných a hliněných podlah. Okolo celého objektu byly provedeny terénní úpravy.

STAVBA KOVÁRNY Z HORNÍ LIDČE

Vědecká kopie venkovské kovárny z obce Horní Lideč (originál zůstal zachován na původním místě). Objekt je vybudován podle předlohy malé zděné samostatně stojící kovárny z první poloviny 19. století, která má charakter profesionálního kovářského provozu. Stavba bude vyzděna z tradičního pevného materiálu (kámen doplněný cihlami), stěny budou omítnuty a vápnem bíle olíčeny.

Objekt i interiérová expozice bude prezentovat historický stav propojení podkovářského řemesla s venkovským profesionálním kovářem, který kombinoval podkování hospodářského zvířectva s výrobou drobného hospodářského náčiní, prováděl drobné opravy pod. Umístění kovárny v blízkosti hamru (sloužil ke zpracování železa) bude dokládat logickou návaznost primárního technologického provozu (zkujňování železa v hamru) a na něj navazujícího řemeslného provozu v objektu venkovské kovárny. Interiér kovárny proto bude vybaven předměty odpovídajícími kovářskému a podkovářskému provozu z přelomu 19. a 20. století.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum, který napomohl rekonstruovat podobu vnitřního uspořádání a vybavení kovárny;
- b) zpracování stavebně-technického projektu;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu, příprava libreta, výběr sbírkových předmětů, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových, pořízení obrazové dokumentace sbírkových předmětů;
- d) zhotovení kopií a replik sbírkových předmětů;
- e) na základě výběrového řízení zahájení stavby dle projektové dokumentace.

STAVBA OBYTNÉHO DOMU Z TROJANOVIC Č. 14

Vědecká kopie roubené pasekářské usedlosti z obce Trojanovice. Objekt je ukázkou jednotraktového typu domu se sdružením obytné a hospodářské části pod jednou střechou (stavba sroubena ze širších, většinou půlených a částečně tesaných trámů).

Vybudováním objektu bude doplněno expoziční řešení technických staveb v areálu Mlýnské doliny. Doposud zde dominují stavby provozně-technického rázu, způsob bydlení zastupuje pouze obytná jizba vodního mlýna. Vybudováním objektu pasekářské usedlosti, jejíž majitel se živil kromě zemědělství a domácí výroby i prací v lese, vč. výroby dřevěného uhlí, získá areál Mlýnské doliny novou atraktivní expoziční složku, která umožní komplexní představení životních podmínek lidí spjatých s tradiční zemědělskou obživou i novými formami raně průmyslových provozů. V přístavku a stodůlce bude

prezentováno zemědělské nářadí a pomůcky lesního dělníka – z tohoto důvodu bude v blízkosti usedlosti vytvořeno uhlisko – zákoutí se stavbou milíře a uskladněným dřevem.

Výstupy:

- a) doplňující historicko-archivní průzkum;
- b) zpracování stavebně-technického projektu;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů; příprava libreta, výběr, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových.
- d) na základě výběrového řízení zahájení stavby dle projektové dokumentace.

REALIZACE STÁLÉ ETNOGRAFICKO-HISTORICKÉ EXPOZICE

Stálá historicko-etnografická expozice přibližující na modelových situacích z dějin Rožnova pod Radhoštěm historii i běžný život východomoravského městečka v průběhu více než sedmi staletí. Expozice na ploše 654,5 m² bude členěna do několika tematických celků, které by postihovaly vybrané (modelové) události a jevy ze života Rožnova pod Radhoštěm. Návštěvníkovi bude nabídnuta procházka po různých tématech a zajímavostech z historie vybrané lokality i přílehlého mikroregionu, které na sebe navzájem časově navazují. Expozice bude využívat klasické výstavní prostředky i moderní muzeologické a výstavní postupy, které zatraktivní prezentované skutečnosti.

Výstupy:

- a) vyhlášení výtvarné soutěže na výtvarný návrh realizace (dle zpracovaného scénáře expozice);
- b) výběr předmětů ze sbírek Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů jejich průběžné ošetření, provedení náročné konzervace a restaurování; výběr předmětů sloužících jako předlohy pro zhotovení replik a kopií;
- c) realizace expozice dodavatelskou firmou dle harmonogramu prací a platebního kalendáře.

KONZERVÁTORSKÉ PRACOVÍŠTĚ

V roce 2008 probíhala hlavní část rozsáhlé rekonstrukce nového pracoviště OPS ve Frenštátě pod Radhoštěm, která byla financovaná v rámci projektu Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví. Rekonstrukce byla úspěšně dokončena a zkolaudována v říjnu 2008.

Rekonstruována byla dvě patra-suterén a 1.NP., přičemž suterénní prostory jsou věnovány především prašným procesům, chemickému ošetření sbírek, skladům materiálu a uložení akvizic a v 1.NP. se nacházejí ateliéry pro

konzervaci-restaurování jednotlivých materiálů (dřevo, kovy, kámen a ostatní anorganické materiály, textil a usně).

Celé pracoviště je koncipováno tak, aby logicky navazoval sled prací konzervátorského procesu.

V 1. PP je především situována místnost pro uložení sbírkových předmětů z akvizic. Rozměrný prostor je rozdělen na dvě místnosti. Velká místnost je vybavena regály pro uložení přichozích předmětů, v menší místnosti se pak deponují drobné akvizice v krabicích, taktéž v regálech.

Odtud putují sbírky do pracoviště pro demontáž a suchou očistu. Je-li třeba, jsou především rozměrné sbírkové předměty demontovány zde a čištěny za pomoci průmyslových vysavačů, ometeny apod. Prostor je opatřen výkonným odtahem vzduchu. Hned vedlejší velký prostor je určen pro morkou očistu předmětů. K dispozici jsou zde 2 kameninové vany, dvojdřez, hadice s vodou a zvláštní napojení na tlakovou myčku. Podlaha je vyspádovaná a celá místnost obložena keramickými obklady, strop pak omyvatelným nátěrem. Nechybí samozřejmě silný odtah vlhkého vzduchu, neboť se zde nechávají očištěné sbírky také doschnout.

Očištěný sbírkový předmět (především kovový), je-li to potřeba, můžeme otryskat v otryskávacím zařízení. V suterénu se totiž nachází kompresor, který vyrábí stlačený vzduch a ten je rozveden nejen k otryskávacímu zařízení, ale i do 1.NP k mikrotryskačce a mikrobrusce. V tryskací kabině probíhá odstraňování korozních produktů různými abrazivy. Vedle tohoto pracoviště je připravena ještě jedna místnost, kde by v budoucnu mělo být zbudováno externí tryskání rozměrných sbírkových předmětů, které se do kabiny nevejdou.

Do suterénních prostor jsme situovali vzhledem k prašnosti a hlučnosti taktéž stolařskou dílnu. Jedná se o velkou místnost, kde jsou zabudovány starší i nově zakoupené stolařské stroje, soustruhy, brusky, včetně dvou odsávacích zařízení. Zaměstnanci zde mají k dispozici i malý skládek materiálu, dřeva. Navazující dva prostory jsou určeny pro chemické ošetření sbírek. V jednom probíhá devitalizace plísní v parách n-butanolu, místnost je opatřena dohříváním vzduchu až na teplotu 25 °C, která je nezbytná k úspěšné desinfekci. Dále je zde zabudován silný odtah vzduchu a vše, včetně vypínače a zástrček je v Ex provedení.

Druhá místnost je vybavena digestoří, umývadlem a pro bezpečnost zaměstnanců i oční sprchou. Probíhá zde ošetřování sbírkových předmětů chemickými a konzervačními přípravky, ať už očista organickými rozpouštědly, ošetřování insekticidy nebo aplikace povrchových úprav na bázi organických rozpouštědel.

Další místnost slouží jako dílenské zázemí pro údržbu objektu a pracoviště. Samozřejmě součástí pracoviště jsou sklady chemikálií a různého materiálu.

K dispozici máme dva sklady chemikálií, oba jsou vybaveny novými speciálními kovovými skříněmi na chemikálie a hořlaviny s požární odolností 90 minut. Obě jsou napojeny na vzduchotechniku, která odvádí případné výpary přes plášť budovy ven. Sklady jsou doplněny jednoduchými regály.

Dále se na pracovišti nachází sklad příručního materiálu zaměstnanců, který z důvodu dodržování BOZP nepotřebují mít přímo v ateliérech. Součástí suterénních prostor je taktéž tzv. přednáškový sál. Je určen pro 20-30 osob, s využitím na případných workshopech konaných přímo zde na pracovišti.

Celkem 6 místností je určeno pro potřeby správců sbírek. Hlavní ateliérová část pracoviště a současně sociální zázemí pro zaměstnance je situováno do 1.NP. Pro ateliér konzervace-restaurování dřeva jsou určeny 2 místnosti. V jedné probíhají mírně prašné procesy, drobné broušení ručním elektrickým nářadím, broušení nástrojů a další podobné operace.

V druhém ateliéru potom dochází k aplikaci povrchových úprav a závěrečným úpravám, případně zde mohou probíhat i další jiné neprašné postupy konzervačního postupu. Lze říci, že k ateliérům pro ošetřování dřeva náleží ještě další prostory, a to místnost s beskyslíkovým boxem, v němž probíhá likvidace dřevokazného hmyzu v atmosféře dusíku a druhou technologií hubící dřevokazní škůdce ekologicky je termobox, který je v současné době před dokončením. Obě technologie jsou prototypem.

Ateliéru pro konzervaci-restaurování kovů jsou vyhrazeny dvě místnosti, zvlášť pro mokrý proces a zvlášť pro suchý proces. V místnosti pro mokrý proces je připraven odvod vzduchu pro instalaci digestoře, která prozatím není zakoupena. Je zde především zázemí pro mokrou očistu nejrůznějších sbírkových předmětů, nejen z kovů, ale i z jiných materiálů. Je tu umístěna jedna kameninová vana, dřez a laboratorní stůl. Pro efektivní a šetrné čištění, případně jiné chemické procesy čištění je zde k dispozici ultrazvuková čistící vana s vyhříváním. Ateliér pro suché procesy je vybaven zařízeními využívajícími stlačený vzduch, konkrétně mikrotryskacím zařízením, mikrobruskou a mikrojehlou.

Následují dva ateliéry pro konzervaci-restaurování organických materiálů a dva ateliéry pro konzervaci-restaurování anorganických materiálů, resp. kamene. Tyto ateliéry jsou vybaveny laboratorními stoly s odolnou dlažbou na povrchu. Vzhledem k tomu, že v hlavních ateliérech není zbudován centrální odtah vzduchu, mají zaměstnanci k dispozici 3 mobilní odsávací jednotky s nastavitelnými rameny pohlcující výpary i prach. Jsou výkonné a dají se lehce převážet a použít kdekoliv.

V druhém křídle tohoto podlaží se nachází pracoviště pro konzervaci-restaurování textilu tvořící celkem 5 místností - 2 ateliéry pro rukodělnou činnost, prádelna, sušárna a příruční sklad. Novinkou ve vybavení těchto ateliérů je nízkopodtlaková vana šetrné čištění textilií.

Všechny ateliéry mají k dispozici technologickou laboratoř a k ní přiléhající mikroskopovnu se stereomikroskopem Olympus pro zefektivnění průzkumu sbírkových předmětů a přípravu vzorků pro mikroskopii. Laboratoř je vybavena digestoří, laboratorními stoly, skříněmi a speciálním váhovým stolem s novou přesnou váhou.

Pro studium odborné literatury, provádění konzervátorské dokumentace na počítačích, porady apod. je určena jedna místnost s knihovnou, kartotékami a počítači. Vedle této knihovny má kancelář vedoucí OPS.

Důležitou součástí pracoviště je kvalitně vybavený fotoateliér. Sociální zázemí, šatny a kuchyňka je samozřejmým vybavením pro zaměstnance. Celé pracoviště je vytápěno nově zbudovanou plynovou kotelnou umístěnou v suterénu. Od začátku roku 2009 pracoviště zahájí svou práci na ošetřování sbírek.

ETNOGRAFICKÝ A STAVEBNĚ HISTORICKÝ PRŮZKUM LIDOVÉ ARCHITEKTURY VE SBĚRNÉ OBLASTI MUZEA

Informace shromážděné v rámci předchozích vědecko-výzkumných projektů v archivních fondech Valašského muzea v přírodě nejsou vzhledem k nebývalé šíři zkoumaných jevů (podoba a proměny užívaných technologií, půdorysné a funkční uspořádání domů, realita každodenního života, podoba a funkční provázanost hospodářských staveb, propojenost exteriérových a interiérových prvků, provázanost usedlosti s pozemkovým zázemím, podoba kulturní krajiny atd.) úplné. Je proto nutné, aby byly doplněny o další relevantní informace získané z terénní dokumentace objektů dochovaných stále ještě v terénu.

Systematická dokumentace památek lidového stavitelství dochovaných v terénu, případně analýza dalších materiálů (plánová, fotografická či jiná obrazová a archivní dokumentace) jsou nezbytnými předpoklady pro kvalifikované vyhodnocení historických souvislostí vývoje lidového stavitelství v oblasti východní Moravy a Slezska.

Dostatek shromážděných informací umožní vytvořit databázi základních poznatků o podobě lidového stavitelství, formách a rozsahu dokumentace jednotlivých objektů.

V závěrečné etapě bude na základě shromážděných dat vytvořena databáze dle jednotlivých obcí, obsahující informace k jednotlivým usedlostem, jejich členění, historickému vývoji, ale také plánová a obrazová dokumentace.

Výstupy:

- a) analýza zpracovanosti tradičního lidového stavitelství v archivu a sbírkách Valašského muzea v ;
- b) terénní dokumentace lidové architektury (ve sběrné oblasti Valašského muzea v přírodě) – Dolní Bečva, Prostřední Bečva, Horní Bečva se zaměřením na stávající roubenou lidovou architekturu. Dále výzkumy v obcích jižního Valašska – Lačnov, Poteč, Vlachovice, Vrbětice, Ublo, Braňřejov, Vlachova Lhota.
- c) digitalizace stavebně – technické dokumentace lidové architektury archivu VMP, přiřazení do BACHsystem včetně popisu a náhledu.

9. SPOLUPRÁCE S JINÝMI INSTITUCEMI

VMP se aktivně spolupodílí na činnosti několika odborných komisí, zřízených Asociací muzeí a galerií ČR. Nejintenzivnější spolupráce se odvíjí rámci Etnografické komise., kde jsou činnosti zapojení odborní pracovníci (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D., Mgr. Lenka Drápalová, Mgr. Radoslav Vlk, Ph.D., Mgr. Václav Michalička, Helena Cviklová, Mgr. Jana Tichá), Komise pro lidové stavitelství AMG (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D., Mgr. Václav Michalička), Hlavního výboru České národopisné společnosti (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D.), Poradním sboru pro sbírkovou činnost Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D.), redakční rady časopisu Valašsko (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D.). Ředitel VMP Ing. Vítězslav Koukal, CSc. je členem:

- Muzejní rada Národního zemědělského muzea v Praze
- Ředitelská rada NÚLK ve Strážnici
- Vědecká a programová rada Muzea Těšínska
- Památková rada Národního památkového ústavu Olomouc
- Vědecká muzejní rada Muzea Novojičínska
- Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Regionálního muzea Mikulov

V rámci činnosti Mezinárodní asociace zemědělských muzeí (AIMA) je i nadále sekretariát AIMA ve VMP (sekretář – Mgr. Radoslav Vlk, Ph.D., člen prezidia Ing. Vítězslav Koukal, CSc.). Na základě spolupráce s jednotlivými muzei v rámci AIMA bylo uskutečněno několik zahraničních stáží v partnerských muzeích AIMA.

Na základě jednání valného shromáždění Evropského svazu muzeí v přírodě (AEOM) se stal členem prezidia ředitel VMP Ing. Vítězslav Koukal, CSc. V rámci spolupráce s jednotlivými členskými muzei AEOM bylo uskutečněno několik zahraničních stáží v partnerských muzeích AEOM.

Valašské muzeum v přírodě dále spolupracuje na základě členství s:

- Český svaz muzeí v přírodě (Ing. Vítězslav Koukal, CSc. – předseda svazu, RNDr. Václav Mikušek – tajemník svazu)
- CIOFF (International Council of Organizations for Folklore Festivals and Folk Art) – Ing. Vítězslav Koukal, CSc. - člen Českého výboru CIOFF
- IOV – Internationale Organization Volkskunst – Ing. Vítězslav Koukal, CSc. - předseda Českého výboru IOV

Již tradiční spolupráce probíhala s Ústavem evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Filozoficko-přírodovědnou fakultou Slezské univerzity v Opavě, jejichž studenti se účastní pod metodickým vedením odborných pracovníků VMP terénních výzkumů a odborných praxí.

Úspěšně se v průběhu roku také dařilo prakticky naplňovat dohody o spolupráci s partnerskými muzei v zahraničí.

V souvislosti s řešením projektu **Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví** je aktivně udržována oboustranná spolupráce s Muzeem v přírodě Maihaugen (Open-Air Museum Maihaugen) (Norsko). V rámci této spolupráce se VMP účastnilo několika zahraničních pracovních cest, během kterých se odborní pracovníci a mistři tesařské výroby seznámili s organizační strukturou muzea a odbornou činností:

V roce 2008 byla dále navázána spolupráce s těmito zahraničními institucemi:

- The Kenozersky national park (Ruská federace, Archangelská oblast)

V roce 2008 pokračovala spolupráce s institucemi ze zemědělské oblasti:

- OSEVA PRO s. r. o. - Výzkumná stanice travinářská Zubří
- Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž s. r. o.
- Výzkumný ústav bramborářský, Havlíčkův Brod s. r. o.
- Mendelova zemědělská a lesnická univerzita - Zahradnická fakulta v Lednici
- VÚRV - Oddělení genové banky – pracoviště Olomouc
- Konopářský svaz ČR
- Svaz chovatelů ovcí a koz ČR
- Český zahrádkářský svaz
- ELBARN – mezinárodní organizace udržování původních plemen a zemědělských plodin

V rámci celosvětové spolupráce řízené ICOM, jsou každoročně vyvíjeny odborné a dílčí aktivity, které zastřešuje Český výbor ICOM se sídlem v Moravském zemském muzeu v Brně. VMP je stálým institucionálním členem. VMP v rámci své odborné činnosti se plně shoduje se schválený strategickým plánem ICOM v oblasti:

- uchování kulturního a přírodního dědictví lidstva a jeho zpřístupňování veřejnosti;
- uznání lidské tvořivosti ve všech jejích projevech a její význam pro interpretaci minulosti, utváření přítomnosti a výhled do budoucnosti;
- uznání intelektuální, kulturní a sociální diverzity a respektování rozdílností;
- profesní rozvoj, vzdělávání, výměna zkušeností a vzájemná pomoc mezi členy muzejní profese;
- profesionální chování, dodržování Etického kodexu ICOM;
- podpora muzejní práce a aktivit propagujících kulturní dědictví jako pojitků mezi národy;
- vzdělávání a šíření vědomostí přispívající i udržitelnému rozvoji v souladu s různými společensko-kulturními potřebami;
- seznamování s cíli ICOM;
- demokratické hodnoty, komunikace, poskytování služeb;
- aktivní účast na debatách o společenských změnách, o umění, kultuře a dědictví;
- spolupráce s partnerskými organizacemi a mezinárodní propagace činnosti ICOM.

10. ZÁVĚR

Rok 2008 přinesl Valašskému muzeu v přírodě celou řadu významných podnětů pro zkvalitnění odborné a prezentační činnosti VMP.

Nejvýznamnější akcí roku 2008 bylo pokračování v naplnění implementačního plánu největšího projektu v dějinách VMP - *Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví*.

Hlavními výstupy projektu je realizace dostavby areálu Valašská dědina, vybudování nového pracoviště Oddělení péče o sbírky, rehabilitace a sanace nejstaršího objektu VMP – Hostinec u Vašků.

Svůj pomyslný křest zažila po rozsáhlé rekonstrukci Janíkova stodola s novým sálem pro 250 osob, která je vybavena nejmodernější AVC technikou pro potřeby rozsáhlé prezentace výsledků výzkumů VMP laické a odborné veřejnosti, ale také dalších kulturních aktivit muzea. Veřejnosti byla poprvé zpřístupněna dne 5. 12. 2008 v rámci koncipovaného programu Vánoce na Valašsku – Mikulášský podvečer, kde kromě tradiční Mikulášské nadílky, bylo ve spolupráci s Českou televizí Praha promítnuto pásmo pohádek pro nejmenší.

Nedílnou součástí pracovní náplně všech odborných a technických pracovníků během celého roku 2008 byly stavební, konzervační, odborné a historicko-etnografické práce pro projekt *Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví*.

Jak již bylo popsáno v předcházejících kapitolách, podstatně se rozšířila ediční a vydavatelská činnost, zejména na poli odborné publicistiky. Propagace muzea je prezentována obsáhlým průvodcem po areálu Dřevěné městečko, který je vydán v celkem 10 jazykových mutacích. Stejným způsobem je řešena prezentace nejmladšího areálu VMP – Pustevny.

Dlouhodobá spolupráce s odbornou pozůstalostí doc. dr. Ludvíka Kunze a jeho rodiny přinesla plody v podobě prvního svazku edičního encyklopedického projektu *Hudební lidové nástroje Čech, Moravy a Slezska*, díl I. A, B. Podpora, které se projektu dostalo ze strany zřizovatele, umožnila začít přípravu vydání dalšího svazku této edice.

Pochopitelně, že všechny podněty k dalšímu rozvoji si vyžadují vedle kvalifikovaného odborného zázemí i dostatečné množství finančních prostředků. Stále více se ukazuje, že ani VMP nebude moci v budoucnu existovat bez podpory cílených grantových a dotačních programů, které umožní realizaci řady plánovaných akcí – ať již na poli stavebně-investičním, tak v oblasti zlepšování péče o sbírkové předměty a všechny doklady hmotného i nehmotného kulturního dědictví, výzkumně-dokumentační a dalších odborných projektech atd. I přes poměrně vysoký počet investičních

akcí vázaných na finanční zdroje eea grants, se v roce 2008 muselo VMP potýkat s omezenými finančními možnostmi z dalších grantových projektů zřizovatele – MK ČR, které omezují nebo neumožňují realizaci některých akcí, jiné dokonce zůstávají již několik let nerealizovány.

Trvalým a každoročním problémem se stává náročná údržba střešního fondu muzea, které spravuje desítky šindelových střech. Jejichž životnost je omezená, což ve svém důsledku způsobuje nutnost investování značných finančních prostředků.

Závěrem lze konstatovat, že rok 2008 můžeme z hlediska naplnění stanoveného ročního plánu hodnotit jako úspěšný, zejména v oblasti vnitřní organizace, odborné činnosti, prezentace tuzemské, ale také zahraniční. Výrazné úspěchy jsou také na poli v péči o sbírkové objekty a sbírkové předměty, především v rámci postupné realizace nových depozitních prostor v objektu centrálního depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm. Výsledky inventarizace sbírek, inovace některých programů a pořadů, realizace vybavení dalších výstavních místností v objektu – SUŠÁK, jsou klady celoročního úsilí pracovníků VMP.

V Rožnově pod Radhoštěm, dne 31. března 2009

Ing. Vítězslav Koukal, CSc.
ředitel muzea